

MEDIA

A programme of the European Union

Slovenský filmový ústav / Slovak Film Institute

European Commission
Information Society and Media

MEDIA DESK Slovensko / MEDIA DESK Slovakia
Grösslingová 32, 811 09 Bratislava
Tel.: + 421 2 52636935
Fax: + 421 2 52636936
e-mail: info@mediadesk.sk
www.mediadesk.sk

Miroslav Ulman

SPRÁVA O STAVE SLOVENSKEJ AUDIOVÍZIE V ROKU 2005

Kancelária MEDIA Desk Slovensko

Bratislava, máj 2006

OBSAH

Na úvod	3
Legislatíva	4
Filmové školstvo	5
Filmová produkcia	7
Štátna podpora audiovizie	8
Program MEDIA	10
Eurimages	12
Filmová distribúcia	13
Videodistribúcia a DVD	16
Kiná	17
Filmové kluby	18
Domáce festivaly, prehliadky a ceny	20
Ocenenie slovenských filmov a tvorcov v zahraničí	23
Slovenský filmový ústav	25
Televízia	27
Tiráž	31

NA ÚVOD

Kancelária MEDIA Desk Slovensko už po tretíkrát iniciovala a publikuje Správu o stave slovenskej kinematografie, tentokrát za rok 2005. Už pred tromi rokmi, kedy začala slovenská kancelária programu MEDIA Európskej únie pracovať, sme si uvedomovali, že na Slovensku neexistuje inštitúcia, ktorá by takýto materiál pripravovala a publikovala. Keďže jednou zo základných úloh programu a našej kancelárie je vyvíjať aktivity smerujúce k integrácii národnej (slovenskej) audiovizie do európskeho priestoru, ujali sme sa tejto úlohy my. Význam Správy pre domácu i medzinárodnú scénu je nespochybniteľný: Správa prináša v prehľadnej štruktúre komplexné informácie o aktuálnom stave a trendoch vývoja vo všetkých oblastiach domáceho audiovizuálneho priemyslu.

Slovenský audiovizuálny priemysel prechádza v období posledných rokov, napriek určitým výkyvom a niektorým nedoriešeným otázkam (vzťahy verejnoprávnej televízie a nezávislých producentov) a negatívnym trendom (klesajúci počet divákov v kinách), jednoznačne pozitívnym vývojom.

Aritmetickým radom stúpa podpora štátu (v tomto roku predstavuje celková suma dotácií 150 miliónov Sk, čo je prakticky dvojnásobok podpory z roku 2005), nakrúca sa čoraz viac hraných, dokumentárnych i animovaných filmov a mnohé z nich vznikajú (i vďaka programom Eurimages a MEDIA) v medzinárodných koprodukciami, tradične medzinárodne uznávanými sú diela študentov vysokých filmových škôl (najmä dokumentárne a animované).

Trochu optimisticky by sme mohli konštatovať, že slovenská audiovizia dokázala svoju životaschopnosť, odrazila sa od dna a pomaly sa dostáva na úroveň, kde by sme ju všetci chceli vidieť.

Verím, že Správa o stave slovenskej audiovizie za rok 2005 je materiálom, ktorý Vám pomôže urobiť si o slovenskej audiovizii, o trendoch jej vývoja a o jej mieste v európskom kontexte komplexnú predstavu a zodpovie podrobne všetky Vaše otázky.

Vladimír Štric
Riaditeľ kancelárie MEDIA Desk Slovensko

LEGISLATÍVA

Hlavnou témou v roku 2005 v oblasti mediálnej legislatívy bolo financovanie verejnoprávnych médií. Návrh nového zákona o koncesionárskych poplatkoch, ktorý ešte v roku 2004 pripravilo ministerstvo kultúry, nebol pre nedostatok politickej vôle predložený do vlády a štátny rozpočet definitívne prestal vyčleňovať prostriedky pre verejnoprávne médiá (v prípade Slovenského rozhlasu dokonca aj na činnosti, ktoré podľa zákona o Slovenskom rozhlase má financovať štát). Slovenský rozhlas začal tvoriť stratu a v prípade Slovenskej televízie začalo byť jasné, že prípadný vyrovnaný rozpočet je schopná udržiavať len za cenu neplnenia si svojich verejnoprávnych povinností. Preto sa v priebehu roka 2005 objavovali v parlamente návrhy na úpravu zákona o Slovenskej televízii upravujúce jej povinnosti resp. povinnosti Rady STV (dva návrhy, oba neboli prijaté), trikrát bol pokus novelizovať zákon o koncesionárskych poplatkoch (posledný úspešný priniesol tzv. generálny pardon a reagoval na vymáhanie poplatkov z omeškania v prípade koncesionárskych poplatkov niekoľko rokov spätne – ako Slovenskou televíziou, tak Slovenským rozhlasom – zákon č. 96/2006 Z. z.). Do legislatívneho procesu bol predložený koncom roka poslanecký návrh zákona o televíznom a rozhlasovom poplatku, ktorý pripravovala Slovenská televízia spoločne so Slovenským rozhlasom. Čiastočne nadväzoval na pôvodnú iniciatívu ministerstva kultúry, ktorá zásadne menila filozofiu platenia poplatkov (prestal byť viazaný na vlastnenie prijímača) a jeho snahou bolo zefektívniť a zjednodušiť systém výberu. Návrh zákona však parlament z dôvodu skrátenia volebného obdobia napokon neprerokoval.

Poslanci sa v priebehu roka 2005 snažili zasiahnúť opakovane aj do zákona o rozhlasovom a televíznom vysielaní. Spolu boli predložené štyri návrhy, z toho prvý bol schválený v máji a následne na podnet ministerstva kultúry vrátený prezidentom (ministerstvo upozornilo na nesúlad so Smernicou o televízii bez hraníc). Z ďalších troch parlament napokon dva schválil a vyšli v zbierke pod číslami 95/2006 a 121/2006.

Najvýznamnejšou legislatívnou činnosťou v oblasti audiovizie na Slovensku však bola príprava návrhu zákona o audiovizii, ktorý by mal nahradiť zákon o audiovizii z roku 1996.

Návrh vychádzal najmä z požiadavky zabezpečenia ochrany audiovizuálneho dedičstva Slovenskej republiky, a to v nadväznosti na podpísanie Európskeho dohovoru o ochrane audiovizuálneho dedičstva a jeho Protokolu o ochrane televíznej produkcie, ako aj z riadneho členstva Slovenskej republiky vo FIAF (International Federation of Film Archives) – asociácii združujúcej najvýznamnejšie národné filmotéky a filmové archívy sveta. Návrh zároveň zohľadnil (predovšetkým v pojmoch) aj technologický pokrok informačnej spoločnosti vrátane jeho medzinárodného aspektu a tiež požiadavku verejnosti na zvýšenú ochranu maloletých pred nevhodným obsahom audiovizuálnych diel, zvukových záznamov slovných alebo hudobných diel a multimediálnych diel, najmä počítačových hier. Návrh predstavuje komplexnú úpravu povinnosti fyzických osôb a právnických osôb pri výrobe, šírení a evidencii audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov a multimediálnych diel, ako aj postavenie nezávislého producenta. Návrh ďalej ustanovuje Jednotný systém označovania na ochranu maloletých, podmienky ochrany a obnovy audiovizuálneho dedičstva Slovenskej republiky a v tejto súvislosti

aj poslanie, postavenie a činnosti Slovenského filmového ústavu ako príspevkovej organizácie štátu napojenej na štátny rozpočet prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. Súčasťou návrhu zákona nie je návrh na vytvorenie kinematografického fondu na podporu slovenskej audiovizuálnej tvorby, pretože táto oblasť bude riešená samostatnou právnou úpravou.

Návrh audiovizuálneho zákona bol predložený na rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky, vzhľadom na skrátené volebné obdobie však bude musieť byť v druhom polroku 2006 predložený do legislatívneho procesu opätovne.

FILMOVÉ ŠKOLSTVO

Hoci je v súčasnosti na Slovensku niekoľko vysokých škôl umeleckého smeru, výučba na nich sa audiovizuálnemu umeniu venuje len okrajovo – napr. **Akadémia umení** (AKU) v Banskej Bystrici, **Univerzita sv. Cyrila a Metoda** (UCM) v Trnave – Fakulta masmediálnej komunikácie – Katedra umeleckej tvorby. V poslednom čase sa ale začína klásť dôraz už i na kreatívny potenciál najmladšej generácie na dvoch bratislavských školách: Základnej umeleckej škole Ľudovíta Rajtera a Súkromnej strednej priemyselnej škole animovanej tvorby. Ich tvorba bola prezentovaná na MFF Art Film 2005 v Trenčianskych Tepliciach. A od 4. októbra do 20. decembra prebiehal v bratislavskom kine Tatra druhý ročník ojedinelého projektu **Filmová škola**, ktorý je určený predovšetkým fanúšikom kinematografie bez vekového obmedzenia, ktorí sa zatiaľ filmu nevenujú profesionálne. Formou filmových stretnutí, diskusií, projekcií filmov, rozprávania a prednášok filmových tvorcov mali jeho účastníci možnosť nazrieť do filmového zákulisia.

Hlavná časť prípravy nových tvorcov, ale i dramaturgov a producentov však i naďalej spočíva na **Filmovej a televíznej fakulte Vysokej školy múzických umení** (ďalej len FTF) v Bratislave, ktorej dekanom je od roku 2003 prof. Stanislav Párnický, ArtD. FTF je členom medzinárodnej organizácie vysokých filmových škôl celého sveta CILECT i jej európskej odnože GEECT.

V súčasnosti prebieha výučba v deviatich študijných programoch – 1. Filmová veda (vedúci katedry prof. Václav Macek, CsC), 2. Dramaturgia a scenáristika (vedúci ateliéru prof. Dušan Dušek), 3. Filmová a televízna réžia (vedúci ateliéru doc. Dušan Trančík, ArtD), 4. Dokumentárna tvorba (vedúci ateliéru doc. Vladimír Balco), 5. Animovaná tvorba (vedúci ateliéru prof. Ing. arch. František Jurišič, ArtD), 6. Kameramanská tvorba a fotografia (vedúci ateliéru prof. Ján Ďuriš, ArtD), 7. Strihová skladba (vedúci ateliéru Mgr. Ľudovít Labík, ArtD), 8. Zvuková skladba (vedúci ateliéru doc. Igor Vrabc), 9. Produkcia a distribúcia filmového umenia a multimédií (vedúci ateliéru doc. Ing. Peter Nižňanský, PhD).

Fakulta sa definitívne presťahovala do nových priestorov na Svoradovej ulici. Ku kvalite štúdia je však potrebné zabezpečenie fakulty modernou a kvalitnou technológiou, ktorá umožní študentom zoznamovať sa s tým, čo ich čaká v profesionálnej praxi. Prvým krokom bolo zabezpečenie zvukového pracoviska a vybavenie dvoch kinosál. V jednej z nich sa 27. októbra 2005 uskutočnila prvá projekcia filmového klubu s názvom 35mm.

Finančné prostriedky na svoju činnosť získava FTF najmä z grantov, ktoré ponúka ministerstvo školstva a ministerstvo kultúry (v roku 2005 bolo pridelených 2,32 milióna Sk) ale i spoluprácou s mnohými súkromnými firmami. Do budúcnosti sa plánuje rozvinutie vlastnej podnikateľskej činnosti, aby mohla uviesť do praxe všetky súčasti novej budovy a umožnila tak študentom optimálnejšie podmienky na ich tvorbu.

Práce študentov FTF VŠMU patria v posledných rokoch k najreprezentatívnejšej časti slovenskej filmovej tvorby. Svedčí o tom celý rad ocenení, ktoré študentské filmy získali doma i v zahraničí. K najoceňovanejším patrili absolventský hraný film Matúša Liboviča **Noc v hoteli**, ktorý získal Cenu študentov z Angers v kategórii Európske študentské filmy (17. Premiers Plans Festival D'Angers, Francúzsko), cenu Best Fiction Video v kategórii hraných videofilmov (2. festival čiernobielych filmov Porto, Portugalsko), Strieborný OFF v kategórii Hraný film (3. MFF OFFensiva Wroclaw, Poľsko) a Čestné uznanie poroty (10. MFF Miláno, Taliansko). Úspech na zahraničných festivaloch mali i hrané filmy **Prirodzená smrť** (r. Michal Krajňák, 2004), **Supper-man** (r. Albert Vlč, 2005) a **Tanečník** (r. Kristína Herczegová, 2004); dokumenty z prostredia hackerov **H4XOR** (r. Samuel Jaško, 2004) alebo utečeneckého tábora **Hľadanie ilúzií** (r. Sahraa Karimi, 2005), film **Loop** (r. Milan Balog, 2004) z projektu **Europa okolo nás? – My v Európe!**; ale i animované filmy **Lionardo Mio** (r. Ivana Šebestová, 2005) a **Super Superman** (r. Michal Uhrín, 2004). Ocenenia týchto filmov nájdete v kapitole „Ocenenie slovenských filmov a tvorcov v zahraničí“.

Dva filmy študentov VŠMU – **Prirodzená smrť** a **Nazdravíčko!** (r. Ivana Zajacová, Jozef Mitaľ, 2005) sa dostali dokonca i do širokej distribúcie ako predfilmy.

Študenti VŠMU sa v roku 2005 zúčastnili i MFF Berlín – na 3. stretnutí mladých filmárov Berlinale Talent Campus Slovensko reprezentoval Samuel Jaško – a MFF Cannes – projektu Prix de la jeunesse sa zúčastnila študentka 2. ročníka filmovej vedy FTF VŠMU Zuzana Wallnerová. Fakultu v apríli počas Febiofestu navštívil svetoznámy poľský režisér Andrzej Wajda a v decembri sa počas MFF Bratislava konalo stretnutie študentov VŠVU a VŠMU s tvorcom storyboardov a konceptuálneho dizajnu hollywoodskych filmov Sylvainom Desprezom. V rámci grantového projektu MŠ SR KEGA – Best Kept Secrets – sa v novembri uskutočnil trojdňový workshop profesora národnej filmovej školy NFTS Beaconsfield pri Londýne, scenáristu Jana Fleischera. Ďalšou významnou akciou na pôde VŠMU bol trojdňový seminár Development Skills, ktorý organizovala kancelária MEDIA Desk Slovensko v spolupráci s tréningovým programom Arista Development, MK SR, Nadáciou Školofilm a FTF VŠMU. Jeho hlavným cieľom bolo umožniť slovenským profesionálom v audiovizii adaptovať svoje projekty pre potreby európskeho audiovizuálneho trhu. Seminár viedol britský filmový producent, zakladateľ a riaditeľ spoločnosti Arista Development Stephen Cleary. V dňoch 11. a 13. októbra sa na pôde bratislavskej VŠMU uskutočnil workshop a záverečný večer tretieho ročníka scenáristickej súťaže Cena Tibora Vichtu, určenej pre mladých autorov do 35 rokov.

Desiaty ročník Medzinárodného festivalu študentských filmov ÁČKO bol presunutý na marec 2006 a po prvýkrát sa na ňom snímky slovenských študentov stretli v súťaži so zahraničnými filmami.

FILMOVÁ PRODUKCIA

Po poklese v roku 2004, keď vznikli len dva celovečerné filmy, sme v roku 2005 zaznamenali opäť nárast. Copyright 2005 má šesť slovenských a koprodukčných celovečerných filmov – **Konečná stanica** (r. Jiří Chlumský), **My zdes** (r. Jaroslav Vojtek), **Piatok alebo iný deň** (r. Yvan Le Moine, BE/FR/IT/SK), **Príbehy obyčajného šialenstva** (r. Petr Zelenka, CZ/SK/DE), **Slniečny štát** (r. Martin Šulík, SK/CZ) a **Šílení** (r. Jan Švankmajer, CZ/SK). Navyše v novembri 2005 bolo ukončené nakrúcanie ďalších 3 filmov a začala sa produkcia nových šiestich titulov. Tento vzostup produkčných aktivít ovplyvnili najmä vstup do Európskej únie a ekonomické reformy, ktoré zvýšili kredit Slovenska, a väčší objem peňazí zo štátnej podpory (na rok 2006 je avizovaná podpora vo výške 150 miliónov Sk).

Film **Konečná stanica** mal premiéru na 6. MFF Bratislava 2004. Táto absurdná komédia vznikla podľa divácky úspešnej rovnomennej divadelnej hry Stanislava Štepku z repertoáru Radošinského naivného divadla a jej leitmotívom je vyšetrovanie vraždy na malej, opustenej a zanedbanej železničnej stanici. Na 40. MFF Karlovy Vary bol v hlavnej súťaži nový film Martina Šulíka **Slniečny štát** – príbeh štyroch robotníkov, ktorí sa jedného dňa ocitnú bez práce. Film je vzácnou ukážkou domácej reflexie doby, v ktorej žijeme. Slovenská filmová a televízna akadémia už po piaty raz vybrala Šulíkov film ako národného kandidáta na Cenu americkej akadémie filmových umení a vied (Oscar). V súťaži dokumentárnych filmov bol uvedený celovečerný dokumentárny film **My zdes**, rozprávajúci príbeh rodiny, ktorá sa po rozpade Sovietskeho zväzu rozhodne vrátiť späť do Európy – na Slovensko, ktoré poznali len z rozprávania svojich rodičov. Do súťaže na MFF Locarno bol vybraný film **Piatok alebo iný deň** – klasický príbeh Robinsona Crusoa v osobitom spracovaní v duchu francúzskej kultúry rozpráva príbeh starého herca, ktorý je nútený žiť na opustenom ostrove. Na základe vlastnej úspešnej hry nakrútil kultový scenárista a režisér najväčších diváckych hitov posledných rokov Petr Zelenka komediálnu love story o rôznych podobách lásky **Príbehy obyčajného šialenstva**, ocenenú na MFF Moskva. Posledným filmom s výrobným rokom 2005 je filozofický horor **Šílení** zo začiatku 19. storočia, volne inšpirovaný poviedkami E. A. Poea Zaživa pochovaný a Šialený psychiater.

V oblasti dokumentárnej tvorby sa zastavil výrazný pokles tvorby. Najväčším producentom naďalej zostáva Slovenská televízia, ktorá v roku 2005 vyrobila i hraný celovečerný televízny film **Ticho** (r. Zuzana Liová) o mužovi, ktorý hľadá cestu k svojim odcudzeným deťom a manželke, z roka na rok však stúpa podiel súkromných produkčných spoločností. Táto situácia je najmarkantnejšia v študentskej tvorbe, kde niektoré projekty vznikli len vďaka spolupráci so súkromnými štúdiami. Najúspešnejší slovenský dokumentarista posledných rokov Pavol Barabáš v roku 2005 dokončil dobrodružný dokument **Pururambo** a krátkometrážny film **Putovanie Slovenskom**. Milan Balog sa zúčastnil filmom **Loop** projektu **Európa okolo nás? – My v Európe!**

ŠTÁTNA PODPORA AUDIOVÍZIE

Na program AudioVízia 2005 bolo v rozpočte Ministerstva kultúry SR vyčlenených 85 miliónov slovenských korún (v roku 2004 MK SR disponovalo finančnými prostriedkami vo výške 58 799 770 Sk). Po odpočítaní 3 942 Sk viazaných ministerstvu vzhľadom na neskoro alebo nesprávne vyúčtované projekty, disponovalo ministerstvo finančnými prostriedkami v celkovej výške 84 996 057 Sk, určenými na podporu audiovizízie. Po úpravách rozpočtu v priebehu roka bolo projektom v programe AudioVízia 2005 napokon reálne poskytnutých 87 995 300 Sk.

Deväťčlenná komisia na štyroch zasadnutiach posudzovala projekty z dvoch kôl (13. 12. 2004 a 25. 4. 2005). V programe AudioVízia 2005 bolo predložených spolu 202 projektov (327 v roku 2004) v ôsmich podprogramoch (v roku 2004 bolo ešte podprogramov desať – okrem nižšie uvedených ešte podprogramy ochrana a/alebo sprístupňovanie audiovizuálneho dedičstva a podpora aktivít kultúrnej politiky v oblasti audiovizízie a kinematografie), z ktorých bolo podporených 81 (83 v roku 2004):

- 01 Tvorba a vývoj audiovizuálnych diel: 45 projektov (z toho 17 úspešných),
- 02 Produkcia audiovizuálnych diel: 68 projektov (z toho 24 úspešných),
- 03 Produkcia dlhometrážnych filmov pre kiná: 18 projektov (z toho 7 úspešných),
- 04 Postprodukcia a/alebo distribúcia audiovizuálnych diel: 16 projektov (z toho 8 úspešných),
- 05 Minoritná koprodukcia dlhometrážnych filmov pre kiná: 9 projektov (z toho 2 úspešné a 2 navrhla komisia na podporu v roku 2006),
- 06 Distribúcia zahraničných audiovizuálnych diel: 4 projekty (z toho 2 úspešné),
- 07 Podujatia, vzdelávacie aktivity a/alebo prezentácia audiovizuálnych diel: 37 projektov (z toho 18 úspešných) a
- 08 Edičná činnosť v oblasti audiovizízie: 5 projektov (z toho 3 úspešné).

Dvomi projektom – Anna (Loving Hell) v podprograme 05 a CINEAMA 2005 v podprograme 07 – boli pridelené finančné prostriedky, ale žiadatelia odstúpili od zmluvy.

Nové, prísnejšie podmienky predkladania a hodnotenia projektov sa osvedčili a preto komisia, ktorá ukončila svoje dvojročné pôsobenie, neodporučila v štruktúre programu AudioVízia robiť žiadne zmeny.

Rozdelenie finančných prostriedkov v jednotlivých podprogramoch programu Audiovizízia 2005

Číslo a názov podprogramu	Suma (v Sk)	Percento z celkovej sumy
01 Tvorba a vývoj audiovizuálnych diel	4 900 000	5,6
02 Produkcia audiovizuálnych diel	7 646 700	8,7
03 Produkcia dlhometrážnych filmov pre kiná	51 200 000	58,2
04 Postprodukcia a/alebo distribúcia audiovizuálnych diel	3 144 000	3,6
05 Minoritná koprodukcia dlhometrážnych filmov pre kiná	5 000 000	5,7
06 Distribúcia zahraničných audiovizuálnych diel	310 000	0,4
07 Podujatia, vzdelávacie aktivity a/alebo prezentácia audiovizuálnych diel	15 224 600	17,3
08 Edičná činnosť v oblasti audiovizízie	570 000	0,5

Najvyššiu finančnú podporu získali projekty:

(suma – názov projektu – subjekt – podprogram)

- 13 000 000** – Love Story Bathory – Jakubisko Film Slovakia, s.r.o. – podprogram 03
- 11 000 000** – Muzika – ALEF Film & Media Group, s.r.o. – podprogram 03
- 9 000 000** – Medzinárodný filmový festival Bratislava 2005 (7. ročník) – Ars Nova – podprogram 07
- 8 000 000** – Jazzus – TaO Productions, s.r.o. – podprogram 03
- 8 000 000** – Sfumato – Trigon Production, s.r.o. – podprogram 03
- 7 000 000** – Keep smiling – Tyzam, s.r.o. – podprogram 03
- 3 500 000** – Ako sa varili dejiny – Peter Kerekes, s.r.o. – podprogram 03
- 3 000 000** – Halíčske príbehy – Trigon Production, s.r.o. – podprogram 05
- 2 500 000** – 13. ročník Medzinárodného filmového festivalu Art Film – Art Film, n.o. – podprogram 07
- 2 000 000** – Obsluhoval jsem anglického krále – Magic Box Slovakia – podprogram 05
- 1 000 000** – Labyrintem revoluce (celovečerný dokumentárny film) – M smile, s.r.o. – podprogram 02
- 959 000** – Iné svety – Artileria – kultúrna spoločnosť, združenie – podprogram 04
- 950 000** – XII. Medzinárodná prehliadka filmu, televízie a videa Febiofest 2005 – Asociácia slovenských filmových klubov – podprogram 07
- 800 000** – Malé oslavy – ALEF Film & Media Group, s.r.o. – podprogram 01

Literárny fond

Poslaním Literárneho fondu je podporovať rozvoj umeleckej, vedeckej a odbornej literatúry, publicistiky a tvorivej činnosti v oblasti divadla, filmu, rozhlasu a televízie. Výbor Sekcie pre tvorivú činnosť v oblasti televízie, filmu a videotvorby podporil prostredníctvom programu ALFA v roku 2005 vznik nových pôvodných literárnych predlôh pre hrané, dokumentárne a animované filmy. Výbor Sekcie tiež pracoval na vyhodnotení filmovej a televíznej produkcie za rok 2004 a prostredníctvom cien Igric a Kamera 2005 ocenil úspešných tvorcov. Viac o oceneniach Igric nájdete v kapitole „Domáce festivaly, prehliadky a ceny“. Aj v tomto roku boli vyplácané príspevky na tvorivú cestu do zahraničia, ako aj odmeny pre jubilujúcich výkonných umelcov. Nezabudlo sa ani na tých výkonných umelcov, ktorí už nie sú v produktívnom veku, a ktorí sa pre chorobu, starobu alebo iné objektívne príčiny dostali do finančnej tiesne. Tvorivá sekcia udelila producentom a umelcom celkovú podporu vo výške 2 647 901 Sk. Takmer polovicu tejto sumy (1 308 000 Sk) získalo 57 filmárov vo forme štipendia.

PROGRAM MEDIA

Slovenská republika je členským štátom programu MEDIA od 1. januára 2003, od 1. apríla 2003 funguje i MEDIA Desk Slovensko, informačná a konzultačná kancelária programu. Rok 2005 bol teda tretím rokom, v ktorom sa slovenské subjekty mohli uchádzať o podporu v rámci najrôznejších schém programov MEDIA, a bol to rok mimoriadne úspešný.

Celková suma podpôr dosiahla rekordnú úroveň 439 112 EUR, pričom najväčší podiel dosiahli podpory v rámci schém MEDIA Distribúcia (369 112 EUR) a menší v rámci schémy MEDIA Propagácia – Festivaly (30 000 EUR). Na margo týchto údajov je nevyhnutné uvedomiť si, že jedným zo základných cieľov programu MEDIA je zlepšiť cirkuláciu európskych audiovizuálnych diel, zvýšiť ich podiel v distribúcii či už klasickej (kiná) alebo vo videodistribúcii. V slovenskej distribúcii efektívne narastá percentuálny podiel európskych filmov (podiel európskych filmov na celkovom počte distribuovaných titulov v roku 2003 predstavoval 39,6%, v roku 2004 42,40%, v roku 2005 už 44% titulov), je zjavné, že tento nárast je spôsobený najmä pozitívnymi účinkami programu MEDIA, či už berieme do úvahy možnosti v rámci distribučných schém alebo nepriamu podporu v rámci programu Europa Cinemas (ktorý je podporený programom MEDIA vcelku).

Ak k tejto sume prirátame nakontraktované podpory pre slovenské kiná v rámci Europa Cinemas (70 000 EUR) a sumu štipendií, udelených kanceláriou MEDIA Desk Slovensko slovenským účastníkom tréningov (8 865 EUR), výsledkom je celková, či už priama, alebo nepriama podpora vo výške 477 977 EUR.

Za všetky tri roky (2003 – 2005) tak dostali slovenské subjekty celkovú podporu vo výške 1 006 197 EUR.

Uvedené čísla jasne dokazujú dôležitosť a význam programov MEDIA pre audiovizuálny priemysel takej malej krajiny s nízkou audiovizuálnou kapacitou, akou Slovensko nesporne je. Ešte dôležitejšie než finančné toky sú ale všetky aktivity, vedúce k integrácii slovenskej audiovizie do európskeho audiovizuálneho priestoru, či už ide o aritmeticky rastúci počet slovenských účastníkov medzinárodných tréningov, alebo kontakty, ktoré získavajú slovenskí profesionáli v rámci najrôznejších seminárov, workshopov a trhov. Kancelária MEDIA Desk Slovensko z tohoto dôvodu organizovala alebo spoluorganizovala v priebehu roka 2005 niekoľko odborných seminárov: v apríli to bol seminár Arista Development Skills, určený pre scenáristov, producentov a odborníkov na vývoj filmových projektov (zúčastnilo sa ho cca 40 profesionálov zo Slovenska, Rakúska, Poľska a Českej republiky); v septembri sa podieľala na organizácii seminára Financovanie televízie verejnej služby a jeho vplyv na programovú službu a na podporu pôvodnej audiovizuálnej tvorby (cca 30 účastníkov, koncepcie jednotlivých televízií predstavili experti z EBU, BBC – Veľká Británia, ZDF – SRN, ORF – Rakúsko, TVP – Poľsko); a v decembri v rámci MFF Bratislava organizovala seminár MEDIA Distribúcia (cca 20 účastníkov zo Slovenska, Čiech a Rakúska).

Prehľad slovenských projektov podporených v roku 2005 z programu MEDIA

Spoločnosť	Projekt	Schéma financovania	Suma (v €)
ART FILM, nezisková organizácia	14. MFF Art Film Trenčianske Teplice	Propagácia - podpora festivalov	30 000
Asociácia slovenských filmových klubov	Podpora na základe počtu divákov za rok 2004	Distribúcia - automatická podpora	24 489
Bioscop, s. r. o.	Kino Mladost' - v rámci siete kín	Europa Cinemas - podpora kín	15 000
Bontonfilm, a.s.	Podpora na základe výsledkov video/DVD distribúcie v roku 2004	Distribúcia - podpora video/DVD distribúcie	5 666
Continental film, s.r.o.	Podpora na základe počtu divákov za rok 2004	Distribúcia - automatická podpora	82 891
	Factotum (r. Bent Hamer, Nórsko / USA 2005)	Distribúcia - výberová podpora	4 000
	Tlkot môjho srdca sa zastavil (r. J. Audiard, Francúzsko 2005)	Distribúcia - výberová podpora	3 000
	Kino Tatra - v rámci siete kín	Europa Cinemas - podpora kín	15 000
Intersonic, s.r.o.	Moje leto lásky (r. P. Pawlikowski, VB 2004)	Distribúcia - výberová podpora	27 000
	Lišiak Renart (r. T. Schiel, Luxembursko 2004)	Distribúcia - výberová podpora	40 000
	Putovanie tučniakov (r. L. Jacquet, Francúzsko 2004)	Distribúcia - výberová podpora	40 000
	Utajený (r. M. Haneke, Francúzsko 2005)	Distribúcia - výberová podpora	30 000
Istropolis Cinema, s.r.o.	Filmový klub ic.sk - v rámci siete kín	Europa Cinemas - podpora kín	25 000
	Kino Tatra Košice - v rámci siete kín	Europa Cinemas - podpora kín	15 000
Ita agentúra, s.r.o.	Podpora na základe počtu divákov za rok 2004	Distribúcia - automatická podpora	20 832
	Terkel i Knibe (r. K. V. Andersen, T. Christoffersen, S. Fjeldmark, Dánsko 2004)	Distribúcia - výberová podpora	7 000
Magic Box Slovakia, s.r.o.	Podpora na základe výsledkov video/DVD distribúcie v roku 2004	Distribúcia - podpora video/DVD distribúcie	8 486
	Podpora na základe počtu divákov za rok 2004	Distribúcia - automatická podpora	6 436
Saturn Entertainment, s.r.o.	Podpora na základe počtu divákov za rok 2004	Distribúcia - automatická podpora	2 798
SPI INTERNATIONAL Czech Republic & Slovakia	Podpora na základe počtu divákov za rok 2004	Distribúcia - automatická podpora	39 514
	Brasileirinho (r. M. Kaurismäki, Fínsko 2005)	Distribúcia - výberová podpora	2 000
	Erasmus 2 alebo Priatelia sú späť (r. C. Klapisch, Francúzsko/Veľká Británia 2005)	Distribúcia - výberová podpora	8 000
	Môj miláčik ráže 6,65 (r. T. Vinterberg, Dánsko 2005)	Distribúcia - výberová podpora	6 000
	Match Point – Hra osudu (r. W. Allen, V. Británia 2005)	Distribúcia - výberová podpora	4 000
	Volanie mora (r. A. Amenábar, Španielsko/Francúzsko/Taliansko 2004)	Distribúcia - výberová podpora	7 000
SPOLU:			469 112

Prehľad štipendií udelených kanceláriou MEDIA Desk v roku 2005

Priezvisko a meno	Spoločnosť	Názov tréningu	Termín konania tréningu	Miesto konania tréningu	Udelené štipendium (v €)
Pašš Patrik	Trigon Production	Global Negotiations	2. - 5. 4. 2005	Atény (GR)	1 000
Martinová Ina	Trigon Production	Global Negotiations	2. - 5. 4. 2005	Atény (GR)	1 000
Richterová Zuzana	—	Global Negotiations	2. - 5. 4. 2005	Atény (GR)	1 000
Panáková Silvia	Arina	European Films Crossing Borders	1. - 3. 7. 2005	Karlovy Vary (CZ)	360
Burčík Vladimír	IdDesign	Instructors Workshop on Interactive Storytelling	8. - 10. 7. 2005	Salzburg (AT)	325
Branislav Matis	—	Transistor	29. 8. - 11. 9. 2005	Praha (CZ)	1 200
Miklášová Lucia	Derek and Nomar	Global Negotiations	24. - 27. 9. 2005	Atény (GR)	900
Panáková Silvia	Arina	Global Negotiations	24. - 27. 9. 2005	Atény (GR)	900
Jakubisková-Horváthová Deana	Jakubisko Film Slovakia	European Co-production: Legal and Financial Aspects	2. - 6. 11. 2005	Palma De Mallorca (ESP)	780
Wallnerová Zuzana	—	Arista Development Story Workshop	7. - 11. 11. 2005	Sirolo (IT)	700
Weag Gerhard	PLOP Slovakia	Arista Development Story Workshop	7. - 11. 11. 2005	Sirolo (IT)	700
SPOLU:					8 865

EURIMAGES

Eurimages je jediný kinematografický fond Rady Európy podporujúci nadnárodné koprodukcie celovečerných filmových diel. Funguje od roku 1988 a Slovensko je jeho členom od 15. apríla 1996. V roku 2005 mal tridsaťdva členských krajín. Od roku 2004 platia modifikované smernice fondu Eurimages. Hlavnou zmenou bolo zrušenie dvoch schém pôvodne rozdelených na filmy so silným komerčným a distribučným potenciálom a filmy prevažne s nižším rozpočtom a umeleckým smerovaním, reflektujúce kinematografickú a kultúrnu diverzitu európskych krajín. Vzhľadom k tomu, že podpora distribúcie európskych filmov sa pre Slovensko už od polovice roku 2003 realizuje prostredníctvom programu MEDIA, skončila sa v tejto oblasti suplujúca úloha Eurimages a návratnosť financií vložených z našej strany do fondu je priamo úmerná len úspechu slovenských koprodukčných projektov. V roku 2005 sa o podporu Eurimages uchádzali tri projekty: **Haličské príbehy** (r. Dariusz Jablonski), ktorého minoritným 20-percentným producentom je spoločnosť Trigon Production, získal 230 000 EUR (8 740 000 Sk), projekt **Muzika** (r. Juraj Nvota), ktorého majoritným 53,6-percentným producentom je spoločnosť ALEF Film & Media Group získal 180 000 EUR (6 840 000 Sk) a projekt **Bathory** (r. Juraj Jakubisko), ktorého majoritným 34-percentným producentom je spoločnosť Jakubisko Film Slovakia získal rekordných 650 000 EUR (24 700 000 Sk), čo je len o 50 000 EUR menej než maximálna hranica možného príspevku od Eurimages – 700 000 EUR (26 600 000 Sk). Všetci slovenskí žiadatelia teda boli úspešní.

Vklad Slovenska do fondu v roku 2005 predstavoval 77 711,89 EUR (2 953 051,82 Sk) a slovenské koprodukčné projekty získali spolu 1 060 000 EUR (40 280 000 Sk).

Zástupkyňou Slovenska v Eurimages je Zuzana Gindl-Tatárová, ktorá na tomto poste v apríli 2005 vystriedala Ľubicu Orechovskú.

FILMOVÁ DISTRIBÚCIA

V roku 2005 malo premiéru 177 titulov – z toho 28 vo filmových kluboch a päť 2D a 3D filmov v kine Orange IMAX Bratislava (vrátane filmov **Polar Express** a **Roboti**, ktoré nie sú podľa pravidiel European Audiovisual Observatory zahrnuté do celkového počtu premiér, nakoľko už boli uvedené v klasických kinách). Je to o 3 viac než v roku 2004. Okrem zvýšeného priemerného vstupného a počtu predstavení to však bol jediný nárast, ktorý sme vlani na Slovensku vo filmovej distribúcii zaznamenali. Deväť filmov bolo premietaných z DVD a v štrnástich prípadoch (7 v roku 2004) sa jednalo o obnovené premiéry.

Filmy uviedlo do kín 10 distribučných spoločností: Continental film (30 filmov – 31 v roku 2004), Tatrafilm (37 – 31 v roku 2004), SPI International (21 – 33 v roku 2004), Asociácia slovenských filmových klubov (ASFK) (28 – 30 v roku 2004), ITAFILM (9 – 17 v roku 2004), Saturn Entertainment (24 – 15 v roku 2004), Intersonic (4 – 7 v roku 2004), Magic Box Slovakia (16 – 5 v roku 2004), Metropolis Plus (tri 2D a 3D filmy – 4 v roku 2004) a WN Danubius Film (6 – 0 v roku 2004).

Podľa podielu na počte divákov (32,76%) i tržbách (34,87%) patrí jednoznačné prvenstvo distribučnej spoločnosti Tatrafilm, ktorá tak po dvoch rokoch vystriedala na čele Continental film. Tomu patrí druhá priečka (19,94 / 21,11) a tretie miesto obsadila spoločnosť SPI International (18,69 / 16,49). Nečlen Únie filmových distribútorov Slovenskej republiky, Asociácia slovenských filmových klubov (ASFK), s 4,10-percentným podielom na počte divákov a 2,37-percentným podielom na tržbách skončila šiesta. Klesol i počet krajín, z ktorých filmy pochádzali – 21 (22 v roku 2004).

Najviac premiér bolo z USA (93 – z toho 6 vo filmových kluboch a 3 v kine Orange IMAX Bratislava). Druhá priečka patrila Francúzsku (19 – z toho 4 ASFK) a tretia Českej republike (15 – z toho 3 ASFK).

Po odpočítaní 2D a 3D titulov, ktoré po konzultáciách s MEDIA Salles v štatistikách neuvádzame, bol v roku 2005 pomer USA : Európa : zvyšok sveta 93:78:6 (v roku 2004 bol tento pomer 93:73:6).

V roku 2005 prišlo do slovenských kín a filmových klubov najmenej divákov v histórii samostatného Slovenska. K 30. 6. 2005 prišlo do slovenských kín o 38,23% divákov menej než v roku 2004. Po akcii Leto s kinom, v rámci ktorej bolo počas letných prázdnin takmer vo všetkých kinách na Slovensku vstupné znížené v priemere až o 30% sa podarilo znížiť pokles návštevnosti k 31. 9. 2005 na 28,03%. K 31.12. 2005 bola návštevnosť 2 201 258 divákov čo znamená pokles o 24,14% v porovnaní s rokom 2004 (2 901 554). Pokles sa týkal širokej distribúcie (24,59%) i filmových klubov (6,6%). Najnižšie za posledných päť rokov boli i tržby. V roku 2005 diváci utratili za vstupné 200 399 536 Sk, čo je o 23,45% menej než 261 716 596 Sk v roku 2004. Priemerné vstupné sa zvýšilo na 91,01 Sk (v roku 2004 bolo 90,20 Sk) a priemerný počet divákov na jedno predstavenie klesol z 39,91 na 30,08.

V roku 2005 malo v kinách premiéru sedem celovečerných slovenských a koprodukčných filmov (4 v roku 2004), z toho dva dokumentárne. Medzi 100 divácky najúspešnejších filmov v slovenských kinách a filmových kluboch sa dostal rekordný počet – štyri. 48. priečka patrila filmu **Príbehy obyčajného šialenstva**, 71. **O dve slabiky pozadu** (r. Katarína Šulajová, 2004), 85. **Slnčný štát** a 91. **Konečná stanica**. Podrobné výsledky nájdete v tabuľke v závere kapitoly. Spolu videlo v roku 2005 premiéry slovenských a koprodukčných filmov 37 025 divákov. Pre porovnanie je to o 391 menej než prišlo v roku 2004 na film **Želary** (r. Ondřej Trojan, 2004, CZ/SK/AT) a o 7 278 divákov menej než na všetkých štyroch premiérach slovenských filmov v roku 2004. V roku 2005 prišlo na slovenské a koprodukčné (nielen premiérové) filmy do kín 37 242 divákov (48 752 v roku 2004), čo je 1,69% z celkového počtu divákov (1,68% v roku 2004).

V Českej republike mali v roku 2005 premiéru 4 slovenské a koprodukčné filmy. Tri z nich sa dostali do Top 100 – 7. **Príbehy obyčajného šialenstva** (225 911 divákov), 67. **Slnčný štát** (35 183) a 98. **Šílení** (19 987). Film **Zostane to medzi nami videlo** (r. Miro Šindelka, 2003, SK/CZ) 2 796 divákov.

Potešiteľné je, že v roku 2005 sa do širokej slovenskej distribúcie dostali aj dva slovenské stredometrážne filmy, a to animované **Nazdravíčko!** s filmom **Slnčný štát** a **Prirodzená smrť** so snímkom **Snowboardáči** (r. Karel Janák, 2004, CZ).

Najúspešnejším klubovým titulom bol už spomínaný koprodukčný film **Príbehy obyčajného šialenstva**.

Na celkovej návštevnosti sa významnou mierou podieľajú dva bratislavské multiplexy – Palace Cinemas (12 kinosál) a Istropolis Cinema Center (8 kinosál). Hoci ich 20 kinosál tvorí len 9,08% všetkých kinosál na Slovensku (7,17 % v roku 2004), v roku 2005 do nich prišlo 44,59 % zo všetkých divákov (39,76 % v roku 2004) a ich podiel na celkových tržbách bol 59,68% (57,72% v roku 2004).

Najlepšiu návštevnosť za prvý týždeň premietania mal **Harry Potter a ohnivá čaša** (47 015 divákov).

TOP 10 DIVÁCKY NAJÚSPEŠNEJŠÍCH FILMOV

(za obdobie 1. 1. – 31. 12. 2005)

Poradie	Názov	Distribútor	Počet predstavení	Počet divákov	Tržby (v Sk)
1.	Madagascar	Tatrafilm	2 212	140 521	11 334 931
2.	Harry Potter a ohnivá čaša	Continental film	1 077	119 514	12 628 991
3.	Alexander Veľký	SPI International	1 255	79 571	7 734 308
4.	Mr. & Mrs. Smith	Tatrafilm	1 274	74 000	6 990 446
5.	Vojna svetov	Tatrafilm	1 312	66 281	6 168 895
6.	Sin City: Mesto hriechu	SPI International	1 042	55 578	4 552 268
7.	Udatné kuriatko	Saturn Entertainment	887	51 365	4 603 318
8.	Honba za pokladom templárov	Saturn Entertainment	1 162	50 886	5 722 935
9.	Star Wars: Epizóda III – Pomsta Sithov	Tatrafilm	1 252	46 452	4 780 729
10.	Kráľovstvo nebeské	Tatrafilm	1 160	38 585	4 014 083

Zdroj: Únia slovenských distribútorov Slovenskej republiky

DISTRIBÚCIA PREMIÉROVÝCH SLOVENSKÝCH A KOPRODUKČNÝCH FILMOV V SR V ROKU 2005

Poradie	Názov	Režisér	Krajina	Počet kópií	Počet predstavení	Počet divákov	Premiéra	Distribútor
48.	Príbehy obyčajného šialenstva	Petr Zelenka	CZ/SK/SRN	7	502	12 618	14. 4. 2005	ASFK
71.	O dve slabiky pozadu	Katarína Šulajová	SK	6	418	8 060	10. 2. 2005	SPI International
85.	Slnčný štát	Martin Šulík	SK/CZ	5	356	6 695	21. 4. 2005	Continental film
91.	Konečná stanica	Jiří Chlumský	SK	4	281	5 528	3. 3. 2005	Saturn Entertainment
130.	Nepochovaný mŕtv	Márta Mészáros	HU/SK/PL	3	66	2 789	10. 3. 2005	ASFK
204.	Amazonia Vertical	Pavol Barabáš	SK	DVD	25	679	7. 4. 2005	Continental film
210.	My zdes	Jaro Vojtek	SK	1	41	656	15. 9. 2005	Continental film

Zdroj: Únia filmových distribútorov SR, Asociácia slovenských filmových klubov

VIDEODISTRIBÚCIA A DVD

Popri nízkej návštevnosti domácich filmov (v roku 2005 sa slovenská produkcia podieľala na celkovej návštevnosti len 1,69 percentami, čo je len o stotinu percenta viac než v roku 2004) je veľmi zlá situácia i v šírení slovenských audiovizuálnych diel na VHS a DVD. Situácia vo vydávaní slovenských a koprodukčných celovečerných filmov na rôznych nosičoch k 31. 12. 2004 bola nasledovná: 106 titulov vyšlo na VHS, 13 na DVD a 1 na VideoCD. V roku 2005 pribudlo pätnásť DVD so slovenskou audiovizuálnou tvorbou a jeden box set obsahujúci 5 DVD, ale medzi nimi bol len jeden celovečerný hraný film – **Suzanne** (r. Dušan Rapoš, 1996) – a jeden celovečerný animovaný film – **Krvavá pani** (r. Viktor Kubal, 1980)

PlusProduction a STV vydali štvrtý a piaty diel kolekcie **Vráťme deťom rozprávku** obsahujúce epizódy z animovaných seriálov **Pásli ovce valasi** (r. Ladislav Čapek, 1972) a **Slimák Maťo a škriatok Klinček** (r. Jaroslav Cita, 1976), Slovenský filmový ústav v spolupráci s Global Network Distribution vydal celovečerný animovaný film **Krvavá pani**, K2 Studio dokumentárne filmy Pavla Barabáša **Pururambo** (2005) a **Amazonia Vertical** (2004) a deväť celovečerných hraných rozprávok z produkcie Atan Filmu z cyklu **Najkrajšie rozprávky** vyšlo v spolupráci s Creomedia: **Červená Čiapočka** (r. Pavol Povoda, 2005), **Kocúr v čizmách** (r. Pavel Gejdoš, 2004), **Martinko Klingáč** (r. Ľuba Vančíková, 2004), **Medovníkový domček** (r. Lucia Šebová, 2005), **Odvážny krajčírnik** (r. Pavol Povoda, 2002), **Pani Zima** (r. Lucia Šebová, 2005), **Popoluška** (r. Lucia Šebová, 2005), **Stolček prestri sa !** (r. Lucia Šebová, 2005), **Šípková Ruženka** (r. Lucia Šebová, 2002).

Úvodná časť projektu **Vizualizácia Slovenska** (www.vizualizaciaslovenska.sk), 5 DVD album **Slovensko – Slovakia**, obsahuje DVD ROM s databázami a informáciami o Slovenskej republike a 4 DVD so záznamami vystúpení Petra Dvorského, Slovenského komorného orchestra pod vedením Bohdana Warchalu, súboru Lúčnica a Diabolských huslí Jána Berkyho-Mrenicu.

Formát DVD získal v Českej republike a na Slovensku v roku 2005 úplnú prevahu na trhu s filmovými nosičmi. Zatiaľ čo v roku 2004 bol pomer predaných DVD a VHS nosičov v kusoch 52:48, v roku 2005 už jednoznačne dominovalo 2 614 134 kusov DVD oproti 966 770 kusom VHS, čo znamená pomer 73:27. Nárast predaja podporilo aj výrazné zníženie cien nosičov DVD, ktoré sa vo výpredajoch zastavili až na 159 Sk. Výrazné a rýchle zníženie ceny DVD zostavá jednou z najdôležitejších foriem obrany distribútorov proti digitálnemu pirátstvu. Celkovo najpredávanejším titulom na DVD sa v roku 2005 stal film **Snowboardáči** (Bontonfilm), ktorého sa predalo spolu v Čechách a na Slovensku 41 027 kusov do predajní a požičovní. Stal sa tak historicky prvým najpredávanejším českým DVD v zahraničnej konkurencii. Najpredávanejším titulom na VHS v roku 2005 bola **Rodinka Úžasných** (Warner Bros.) s počtom 20 957 kusov. Na Slovensku sa v počte predaných DVD najviac darilo **Rodinke Úžasných** (Warner Bros.), ktorú nasledujú **Bambi** (Warner Bros.) a **Roboti** (Bontonfilm).

V roku 2005 prišlo do predaja 932 nových titulov na DVD (956 v roku 2004). Najviac ich priniesla spoločnosť Bontonfilm (až 29%), ktorá má najväčší podiel aj v celkovom počte predaných nosičov DVD na Slovensku. Na druhom mieste je spoločnosť Gregor Multimedia (Warner Bros.) s 22% podielom novo uvádzaných DVD diskov a tretiu priečku obsadila spoločnosť Demar Liptovský Mikuláš (HCE) s 11% podielom. Od uvedenia formátu DVD na trh v roku 1997 sa už u nás objavilo 3 885 nových titulov s českým alebo slovenským dabingom či titulkami.

Dvojdisk **Jánošík** (r. Jaroslav Siakel', 1921) a **Jánošík** (r. Paľo Bielik, 1962–1963) získal Cenu David – výročnú cenu za DVD roku 2004 udelenú DVD Group.cz a PC_Space v kategórii Historicky najlepšie slovenské DVD vydané do 31. 12. 2004. Druhá priečka patrila DVD s filmom **Pacho, hybský zbojník** (r. M. Ťapák, 1975) a tretia DVD **Sokoliar Tomáš** (r. V. Vorlíček, 2000).

V októbri 2005 bol internetový portál Station.sk spoločnosti Slovak Telecom rozšírený o virtuálnu videopožičovňu Video on Demand. Zákazník si z pohodlia domova nájde a vyberie požadovaný program na internetovej stránke poskytovateľa služby VoD a môže ho sledovať v plnej kvalite priamo na monitore svojho počítača.

KINÁ

Pokles počtu kín v Slovenskej republike je dlhodobým trendom, ktorý bol po roku 1989 len dvakrát prerušený nepatrným nárastom. Pre porovnanie v roku 1990 ich bolo 703, v roku 1993 456 a v roku 2004 bolo na Slovensku 256 kín. V roku 2005 klesol ich počet na historické minimum. V prevádzke bolo 220 kín s 245 plátnami a 108 738 sedadlami (z toho 22 letných so 46 553 sedadlami a dve videokiná s 56 sedadlami), v ktorých je zamestnaných 1 459 pracovníkov. Autokino v Košiciach zaniklo.

K už existujúcim dvom bratislavským multiplexom – Palace Cinemas s dvanástimi sálami (2 316 sedadiel) a Multikino Metropolis s ôsmimi sálami (1 619 sedadiel), ktoré zmenilo od 9. 11. 2005 majiteľa (spoločnosť Istropolis Cinema) i názov na Istropolis Cinema Center – na rozdiel od susedných krajín ani v roku 2005 žiadny ďalší nepribudol. Jediným novootvoreným kinom (8. 12. 2005) bol trojsálový miniplex Istropolis Cinema Center v Poprade s ozvučením Dolby A, Dolby surround a Dolby stereo v jednotlivých sálach a s celkovou kapacitou 577 sedadiel. K už existujúcemu miniplexu v Trnave (otvorený v roku 2004, v roku 2005 už tretie najnavštevovanejšie kino) by v roku 2006 mali pribudnúť ďalšie v Trenčíne, Nitre, Banskej Bystrici a Žiline.

Situácia klasických jednosálových kín je z roka na rok horšia. Z 220 kín malo k 31. 12. 2005 podľa štatistiky Združenia prevádzkovateľov a majiteľov kín 157 mono zvuk, 49 stereo a len 14 (teda 6 percent) zvuk DTS, Dolby SR, SRS. 102 kín, teda menej ako polovica, bolo vybavených analógovým snímačom a 74 kín malo ešte stále drevené sedadlá. Navyše od 1. januára 2005 je 90 percent filmov prichádzajúcich do distribúcie vybavených novým druhom analógovej stopy, tzv. Cyan Dye Track. Pre kiná to znamená asi toľko, že tie, ktoré nebudú mať nové snímače, nebudú môcť tieto filmy kvalitne premietiť (upgrade pre jeden pár premietacích strojov typu MEO 5 stojí približne 70 000 Sk, 46 kín – najmä letných – je však vybavených ešte premietačkami MEO 4, ktorých výroba sa skončila v roku

1973). O slabom technickom vybavení svedčí, že len 91 kín má predaj vstupeniek cez počítač. I preto napriek vysokému vstupnému (maximum 169 Sk, priemer 136 Sk) rastie záujem o projekcie v multiplexoch, alebo dávajú diváci prednosť kvalitnejšiemu obrazu a najmä zvuku domáceho kina.

5 najúspešnejších kín podľa návštevnosti v roku 2005:

1. Palace Cinemas (Bratislava)	570 322 divákov
2. Multikino Metropolis/Istropolis Cinema Center* (Bratislava)	411 284 divákov
3. SONYcineMAX (Trnava)	106 187 divákov
4. Capitol (Košice)	52 963 divákov
5. Úsmev (Košice)	47 229 divákov

* zmena názvu a majiteľa od 9. 11. 2005

V roku 2005 prišlo do slovenských multiplexov 981 606 divákov (1 153 555 v roku 2004), čo je 37,01% všetkých divákov (39,76% v roku 2004), ktorí dali za vstupné 119 571 800 Sk (151 073 254 Sk v roku 2004). Táto čiastka predstavuje 59,68% z hrubých tržieb roku 2005 vo všetkých kinách (v roku 2004 to bolo 57,72% a v roku 2003 52,94%).

Súčasťou siete európskych kín Europa Cinemas sú bratislavské kiná Mladosť, Tatra a FK ic.sk (od apríla 2005 Charlie centrum), košické kino Družba, kiná v Banskej Bystrici (Korzo, Urpin), Martine (Strojár), Nitre (Lipa, Orbis), Prešove (Klub), Ružomberku (Kultúra), Spišskej Novej Vsi (Mier), Trnava (SONYcineMAX) a Zvolene (Mier). Europa Cinemas tiež podporuje digitálnu projekciu filmov, a to nielen vo forme pomoci pri ich prechode na digitálnu technológiu, či sprostredkovania informácií o vývoji digitálnych technológií a ich uplatnení v kinách, ale aj vo forme priamej finančnej podpory.

FILMOVÉ KLUBY

Filmové kluby na Slovensku majú nezastupiteľnú úlohu vo výchove filmového diváka. Každoročne sprístupňujú významné diela svetovej kinematografie, ktoré by sa inak k radovému divákovi nedostali. Potešiteľné je i to, že klubové filmy sa v posledných rokoch nepremietajú už len vo filmových kluboch, ale objavujú sa i v ponuke "klasických" kín a multiplexov. Počet filmových klubov na Slovensku mal po roku 1993 stúpajúcu tendenciu. V roku 2003 ich na Slovensku pôsobilo 66, v novembri 2004 ich počet klesol na 56. Hoci najmladší FK Pod hviezdami Bratislava bol zaregistrovaný do Asociácie slovenských filmových klubov (ASFK) k 1. 10. 2005, k 31. 12. 2005 existovalo na Slovensku už len 53 filmových klubov. Cena preukazu bola 80 Sk (60 Sk v sezóne 2003/2004). Až do roku 2005 bola platnosť preukazu ohraničená začiatkom školského roka, t. j. mesiacom september, tentoraz bola predĺžená až do konca roku 2005. Počet členov FK postupne klesá – 20 941 v sezóne 2001/2002, 19 621 v sezóne 2002/2003, 15 400 v sezóne 2003/2004 a k 31.12. 2005 už len 13 485 členov.

Celkom prišlo v období od 1. 1. do 31. 12. 2005 na 3 248 projekcií (v roku 2004 ich bolo 2 791) vo filmových kluboch 72 826 divákov (81 187 v roku 2004), čo je priemer 22,42 divákov na predstavenie (v roku 2003 to bolo 30,3 divákov a v roku 2004 29 divákov).

Znížila sa i celková návštevnosť klubových filmov na 90 174 divákov (96 548 v roku 2004). Klesla i priemerná návštevnosť na člena filmového klubu zo 5,5 na 4,15 predstavenia ročne. (Pre porovnanie obyvatel' Slovenska navštívi kino 0,4-krát za rok). Priemerné vstupné bolo 50,66 Sk vo filmových kluboch (51,81 Sk v roku 2004) a 52,55 Sk (57,80 Sk v roku 2004) na predstavenie klubového filmu vo všetkých kinách. Väčšina filmových klubov funguje v rámci klasických kín.

K najvýznamnejším akciám usporiadaným ASFK v roku 2005 patrili slovenská časť 12. Medzinárodnej prehliadky filmu, televízie a videa **Febiofest** a putovná filmová prehliadka **Projekt 100 2005**, v rámci ktorej boli uvedené filmy **Dve tváre Very Drake** (r. Mike Leigh, 2004), **Káva a cigarety** (r. Jim Jarmusch, 2003), **Kto sa bojí Virginie Woolfovej?** (r. Mike Nichols, 1966), **Metropolis** (r. Fritz Lang, 1927), **Moderná doba** (r. Charles Chaplin, 1936), **Otec na služobnej ceste** (r. Emir Kusturica, 1985), **Plechový bubienok** (r. Volker Schlöndorff, 1979), **Polnočný kovboj** (r. John Schlesinger, 1969), **Revízori** (r. Nimród Antal, 2003) a **Taking Off** (r. Miloš Forman, 1971).

Už štvrtý rok za sebou sa najnavštevovanejším klubovým titulom stal český film. Po dvoch prvenstvách filmu **Rok diabla** (r. Petr Zelenka, 2002) v rokoch 2002 a 2003 a **Nudy v Brne** (r. Vladimír Morávek, 2003) v roku 2004 sa ním stal česko-slovensko-nemecký film **Príbehy obyčajného šialenstva**. Videlo ho 12 618 divákov (v roku 2004 **Nudu v Brne** videlo 16 467 divákov), čo je viac než prišlo do kina na filmy **Ostrov**, **Blade: Trinity**, či **Legenda o Zorrovi** a celkovo mu patrí 48. priečka v Top 100 divácky najúspešnejších filmov roku 2005 na Slovensku.

V roku 2004 videlo desiaty najnavštevovanejší film vo filmových kluboch 1 595 divákov, teda len o 195 viac než film na rovnakej priečke v roku 2005.

Najúspešnejšie filmy vo filmových kluboch

(za obdobie 1. 1. – 31. 12. 2005)

Poradie	Názov filmu	Režisér	Počet predstavení	Počet divákov
1.	Príbehy obyčajného šialenstva	Petr Zelenka	502	12 618
2.	Káva a cigarety	Jim Jarmusch	129	3 448
3.	Pink Floyd: The Wall	Alan Parker	76	3 157
4.	Nepochovaný mŕtvy	Márta Mészáros	66	2 789
5.	Kukuška	Alexander Rogožkin	64	2 238
6.	Trio z Belleville	Sylvain Chomet	68	2 149
7.	Otec na služobnej ceste	Emir Kusturica	54	1 791
8.	Exil	Tony Gatlif	83	1 612
9.	Revízori	Nimród Antal	50	1 608
10.	Povedky z kuchyne	Bent Hamer	68	1 400

Zdroj: Asociácia slovenských filmových klubov

DOMÁCE FESTIVALY, PREHLIADKY A CENY

I v roku 2005 patrili k najvýznamnejším udalostiam roku medzinárodné filmové festivaly Art Film v Trenčianskych Tepliciach a Medzinárodný filmový festival (MFF) Bratislava.

13. MFF Art Film Trenčianske Teplice/Trenčín (www.artfilm.sk) s hlavnou súťažou hraných filmov a celovečerných fiktívnych dokumentov s dôrazom na herecký výkon v jednej z hlavných úloh a nové postupy a vizualitu – Modrý Anjel – Art Fiction a súťažnými sekciami Artefakty a Na ceste sa konal v dňoch 17. – 25. 6. 2005. Medzi nesúťažnými sekciami boli napríklad Balt!, Slovenská sezóna, Pred 50 rokmi, či Pocta Marcellovi Mastroiannimu. V súťažnej sekcii Artefakty zastupoval Slovensko film **Vízie z Inferna** (r. Peter Dimitrov, 2004, SK/DE) a v súťažnej sekcii Na ceste filmy **Druhá šanca** (r. Marta Ferencová, 2005), **LooP** a **Pätnásteho...** (r. Ľubomír Viluda, 2004). Na festivale boli uvedené i slovenské celovečerné filmy **Slnčný štát**, **O dve slabiky pozadu**, **Boxer a smrť** (r. Peter Solan, 1962), **Prípad Barnabáš Kos** (r. Peter Solan, 1964) a stredometrážne a krátke filmy **Amazonia Vertical** (r. Pavol Barabáš, 2004), **Celky a detaily Tibora Biatha** (r. Peter Hledík, 2005), **Deň** (r. Jozef Vlk, 2004), **Film o filme O dve slabiky pozadu** (r. Miriam Petránová, 2005), **Noach** (r. Jozef Fruček, Miriam Petránová, 2004), **Odysseove cesty** (r. Milan Milo, 2004), **Juraj, Katanakadži** (r. Jaro Rihák, 2004), **Bezbožná krajina** (r. Zuzana Piussi, 2004), slovenská poviedka **Zázrak** (r. Martin Šulík, 2004) z filmu **Vízie Európy**, **Nazdravíčko!**, **Slovenské rozprávky** (r. Ivo Brachtl, 2005), **Jiří Křenek – Fotograf** (r. Juraj Krásnohorský, 2005) a pásmo **Detské a študentské animované filmy** (Súkromná stredná škola animovanej tvorby, Základná umelecká škola Ľudovíta Rajtera, Výtvarný odbor – oba Bratislava). Cenu Zlatá kamera získali kameraman Tibor Biath a režisér Miklós Jancsó, Cenu Hercova misia Dagmar Havlová – Veškrnová a Nastassja Kinski.

7. MFF Bratislava (www.iffbratislava.sk) s dôrazom na Medzinárodnú súťaž prvých a druhých hraných filmov sa po tretí raz konal v multiplexe Palace Cinemas pri bratislavskom Auparku. Do programu bolo zaradených 180 filmov zo 49 krajín, ktoré videlo vyše 23 000 divákov. V súťaži bol uvedený koprodukčný belgicko-taliansko-slovensko-francúzsky film **Piatok alebo iný deň**, ďalšie slovenské filmy boli uvedené v sekcii Slovenský film – **7 magických rokov** (r. Marek Šulík, 2005), **Anjeli plačú** (r. Zuzana Piussi, 2005), **My zdes**, **Pururambo**, **Slávnosť osamelej palmy** (r. Marko Škop, Juraj Johanides, 2005), **Natočme ten západ slnka** (r. Maroš Hečko, Daniel Rihák, 2005), **Nazdravíčko!**, **Ticho**, **Slnčný štát**, v ďalších sekciiach to boli filmy **F. T. na cestách** (r. Dušan Rapoš, 1998), **Propeler I.-VI. – Subkultúry mládeže** (r. Pavol Korec, 2003), **Smäd** (r. Martin Repka), **Mojich prvých 75... Egon Bondy** (r. Martin Hanzliček, 2005), **Kontrafakt** (r. Braňo Vincze, 2005). Slovenské filmy boli tiež uvedené v sekcii minútových a päťminútových filmov Azyl – krátkometrážna tvorba, kde sa predstavili finalisti prvého ročníka medzinárodného internetového filmového festivalu **Azyl** (www.azyl.sme.sk). Po prvý raz bolo na festivale udelené Mimoriadne ocenenie MFF Bratislava za umeleckú výnimočnosť vo svetovej kinematografii, ktoré si osobne prevzala herečka Vanessa Redgrave. Novinkou bol i Panel projektov s názvom Pripravované slovenské hrané, dokumentárne a animované filmy, ktorý by sa mal stať pravidelnou súčasťou festivalu.

Ďalšie významnejšie festivaly, prehliadky a workshopy na Slovensku v chronologickom poradí (kompletný zoznam nájdete na www.aic.sk):

13. január – 20. marec **Svet hviezd a ilúzií – Sto rokov svetovej kinematografie v plagátoch** (Bratislava – Mirbachov palác GMB) – www.gmb.sk
11. – 19. marec **7. MF frankofónneho filmu** (Bratislava – kino Istota) – www.fiff-bratislava.sk
17. – 19. marec **Workshop – 7. ročník súťažnej prehliadky tvorby lokálnych televíznych staníc Slovenska** (Martin – hotel Turiec) – www.lotos.sk
11. – 29. apríl **12. Medzinárodná prehliadka filmu, televízie a videa Febiofest 2005** (Bratislava / Tatra, Hviezda, Mladosť, České centrum, FK Nostalgia, FK Charlie centrum / Nitra, Martin, Žilina, Prešov, Košice, Banská Bystrica, Poprad) – www.asfk.sk
13. – 15. apríl **Seminár Arista Development Skills** (Bratislava – VŠMU) – www.mediadesk.sk
3. – 7. máj **11. MFF Envirofilm 2005** (Banská Bystrica, Zvolen, Banská Štiavnica) – www.envirofilm.sk
26. – 29. máj **6. MF horského filmu a dobrodružstva Hory a mesto 2005** (Bratislava – Aupark) – www.horyamesto.sk
3. – 5. jún **Celoštátna súťažná prehliadka amatérskej filmovej tvorby a videotvorby CINEAMA 2005** (Banská Bystrica – Múzeum SNP) – www.amatfilm.sk
8. – 11. jún **11. MF lokálnych televízií Zlatý Žobrák** (Košice – Dom techniky) – www.festival.sk
26. jún – 31. august **Bažant kinematograf 2005** (29 slovenských miest) – www.kinematograf.sk
18. – 21. august **7. Letný filmový seminár 4 živly – Premeny tela** (Banská Štiavnica – kino Akademik, amfiteáter, čajovňa Klopačka, Art Café) – www.4zivly.sk
15. september – 15. december **11. Projekt 100 – 2005** (32 slovenských miest) – www.asfk.sk
22. – 28. september **18. Prix Danube – Cena Dunaja** (Bratislava – Charlie centrum) – www.prixdanube.stv.sk
26. – 30. september **22. MFF Agrofilm 2005** (Nitra – Výskumný ústav živočíšnej výroby) – www.agrofilm.sk
12. – 16. október **13. Medzinárodný festival horských filmov Poprad** (Poprad – kino Gerlach, kino Tatran) – www.mfhf.sk
20. – 23. október **20. Medzinárodný festival potápačských filmov** (Nový Smokovec – hotel Átrium / hotel Kriváň) – www.mfpf.sk
24. – 28. október **32. Medzinárodný festival odborných filmov Ekotopfilm 2005** (Bratislava – kino a hotel Tatra) – www.ekotopfilm.sk
9. – 13. november **6. Medzinárodný festival dokumentárnych filmov Jeden svet 2005** (Bratislava – FK Charlie centrum / A4 – nultý priestor / VŠMU) – www.jedensvet.sk a www.clovekvohrozeni.sk

Počas roka 2005 bolo v oblasti audiovizízie udelených niekoľko cien, z nich najvýznamnejšie získali:

Pavol Barabáš – Cena Tatra banky 2005 v kategórii Mimoriadny tvorivý čin roka 2005 za film **Amazonia Vertical**

Tibor Biath – Rad Ľudovíta Štúra, III. trieda

– Zlatá kamera 2005 „za celoživotný prínos v oblasti filmového umenia“ (udelená na MFF Art Film)

Lubor Dohnal – Cena Ela Havettu za rozvoj českej a slovenskej kinematografie a vzájomnú spoluprácu

Marian Filadelfi – Cena Ela Havettu za rozvoj českej a slovenskej kinematografie a vzájomnú spoluprácu

Maximilián Remeň – Pribinov kríž, III. trieda

Stanislav Szomolányi – Pribinov kríž, III. trieda

Ilja Zeljenka – Krištáľové krídlo 2004 za celoživotné dielo (udelené v roku 2005)

Výročné ceny Slovenského filmového zväzu, Únie slovenských televíznych tvorcov a Literárneho fondu SR – Igric

Po prvý raz v šesnásťročnej histórii udeľovania Igricov a Prémii, získal jeden tvorca – Stanislav Štepka – dva Igrice a jednu prémiiu – a televízny film **Človečina** (r. Juraj Nvota) šesť ocenení.

Hraná filmová tvorba pre kiná: Igric nebol udelený

Televízna dramatická tvorba: Stanislav Štepka „za svojský autorský pohľad na morálne a sociálne problémy“ – **Človečina**

Animovaná tvorba: Igric nebol udelený

Filmová a televízna dokumentárna tvorba: Dušan Hudec „za hlboký ponor do histórie pamäti národa a za statočnosť pri obhajobe svojho autorského posolstva vo filme **Miluj bližneho svojho** (TV, r. Dušan Hudec)“

Herecký výkon vo filme alebo v televíznom diele: Stanislav Štepka „za plastické vytvorenie tragikomickej postavy otca“ – **Človečina**

Igric za celoživotné dielo – Tibor Biath

Ceny **Kamera 2005**, ktoré udeľujú raz za dva roky Asociácia slovenských kameramanov, Literárny fond a KODAK Ltd., získali:

Kategória Celovečerný hraný film – **Ján Ďuriš** za film **Post Coitum** (r. Juraj Jakubisko, CZ)

Kategória Kamera televízneho filmu – **Jozef Šimončíč** za film **Jesenná (zato) silná láska** (r. Zita Furková, 2003)

Kategória Krátky a dokumentárny film – **Juraj Galvánek** za film **Vízie z Inferna**

Kategória Reklama – **Richard Žolko** za reklamu **K-CERO**

Kameru 2005 za celoživotné dielo udelila porota in memoriam kameramanovi **Alojzovi Hanúskovi** (1939-2000), ktorý nasnímal takmer dvadsať celovečerných filmov.

13. Ceny slovenskej filmovej kritiky za audiovizuálnu tvorbu, publikačnú činnosť a filmovú distribúciu v roku 2004 (udelené v Bratislave 15. 6. 2005 na základe hlasovania v ankete členov Klubu filmových novinárov SSN)

Cena slovenskej filmovej kritiky za dlhometrážny slovenský alebo koprodukčný hraný film pre kiná nebola udelená

Cena slovenskej filmovej kritiky za ostatnú audiovizuálnu tvorbu – **Amazonia Vertical**

Cena slovenskej filmovej kritiky za dlhoročnú a stále trvajúcu publikačnú filmovú činnosť – Richard Blech

Cena slovenskej filmovej kritiky za najlepší zahraničný film v slovenských kinách v roku 2004 – **Dogville** (r. Lars von Trier, 2003, DK/FR/SW/NE/DE/NO/UK)

Cena slovenských filmových novinárov distribútorovi najlepšieho zahraničného filmu v slovenských kinách v roku 2004 – SPI International

V roku 2005 bola po prvý raz udelená **Cena ZENTIVY** (určená mladému audiovizuálnemu tvorcovi do 35 rokov vyhlásená spoločnosťou Zentiva v spolupráci so Slovenským filmovým ústavom a Asociáciou slovenských filmových klubov počas 12. medzinárodnej prehliadky filmu, televízie a videa Febiofest 2005). Získal ju Marek Šulík.

K rozvoju slovenskej audiovizuálnej tvorby sa snaží napomôcť i **Cena Tibora Vichtu** – scenáristická súťaž určená pre mladých autorov do 35 rokov. Jej motívom je pomôcť vzniku nových filmových scenárov. Hlavným cieľom tejto súťaže je poskytnúť priestor talentovaným autorom na prezentáciu svojich prác, na ich konfrontáciu s názormi filmových a televíznych odborníkov, a s finančnou podporou do viesť literárne námety do podoby filmových scenárov, ktoré budú následne ponúknuté filmovým a televíznym tvorcom k spracovaniu. Do tretieho ročníka súťaže bolo prihlásených 35 autorov (21 v roku 2004). V kategórii Celovečerný hraný film sa víťazkou stala Slavena Pavlásková so scenárom **Kvety sakury**, v kategórii Dokumentárny film Juraj Lehotský so scenárom **Hľadanie** a v kategórii Animovaný film Martin Snopek so scenárom **Posledný autobus**.

OCENENIE SLOVENSKÝCH FILMOV A TVORCOV V ZAHRANIČÍ

Najvýznamnejšími oceneniami v roku 2005 boli cena Emmy pre Beatrix Dollingerovú za masky k filmu **Frankenstein** (r. Kevin Connor, 2004, USA), ktorú udelila Academy of Television Arts and Sciences, a Donatellov David v kategórii Najlepšia herečka pre slovenskú herečku Barboru Bobulovú za film **Sväté srdce** (r. Ferzan Ozpetek, 2005, IT).

Už niekoľko rokov patrí k najoceňovanejším domácim tvorcom dokumentarista Pavol Barabáš. Bolo tomu tak i v roku 2005, keď jeho diela získali vyše dvadsať ocenení na významných festivaloch a prehliadkach venovaných najmä horským filmom. Medzi nimi napríklad Grand Prix na 5. MF horských filmov Sliven (Bulharsko), Horskom filmovom festivale Wanaka (Nový Zéland) a 37. MF horských filmov Les Diablerets (Švajčiarsko).

Z celovečerných hraných filmov patrili k najoceňovanejším **O dve slabiky pozadu** – Cena ministra kultúry ČR (45. medzinárodný festival filmov pre deti a mládež Zlín, Česká republika), Cena študentskej poroty (Festival mladého filmu Film Celebration Pécs, Maďarsko), Cena Oty Hofmana za najlepší film v kategórii filmov od 13 do 18 rokov (37. detský filmový a televízny festival Oty Hofmana Ostrov, Česká republika) – a **Príbehy obyčajného šialenstva** – Osobitné uznanie poroty F.I.C.C. (18. festival českých filmov Finále Plzeň, Česká republika), Cena poroty ruských filmových kritikov pre najlepší film v súťaži (27. MFF Moskva, Rusko), Cena F.I.C.C. – Don Quijote (15. festival východoeurópskeho filmu Cottbus, Nemecko).

Slnecný štát získal Zlatého leďňáčka za najlepší celovečerný film (18. festival českých filmov Finále Plzeň, Česká republika) a Aňa Geislerová si odniesla Cenu za najlepší ženský herecký výkon vo filme **Želary** (ex aequo s Annette Bening za film **Božská Júlia**, r. István Szabó, 2004, CAN/USA/HU/GB) zo 7. medzinárodného filmového festivalu Bangkok, Thajsko.

V rámci 11. výročných cien Českej filmovej a televíznej akadémie Český lev dominoval film **Kráľ zlodejov** (r. Ivan Fíla, 2003, SK/CZ/DE/AT/FR). Z desiatich nominácií – Najlepší film (producent Rudolf Biermann), réžia (Ivan Fíla), scenár (Ivan Fíla), mužský herecký výkon v hlavnej úlohe (Yasha Kultiasov, Lazar Ristovski), ženský herecký výkon vo vedľajšej úlohe (Katharina Thalbach), kamera (Vladimír Suchý), hudba (Michael Kocáb), strih (Ivana Davidová), zvuk (Zdeněk Taubler) nakoniec získali Českého leva Y. Kultiasov, V. Suchý, M. Kocáb a Z. Taubler. Zo slovenských tvorcov získala Českého leva za Najlepší ženský herecký výkon v hlavnej úlohe Emília Vášáryová za film **Horem pádem** (r. Jan Hřebejk, 2004, CZ) a nominácie za tento film získali Katarína Bieliková v kategórii Výtvarný počin (spolu s Milanom Býčkom) a Ingrid Timková v kategórii Najlepší ženský herecký výkon vo vedľajšej úlohe.

Z dokumentárnych filmov boli najúspešnejšie: **Loop** z projektu **Európa okolo nás? – My v Európe!** – Čestné uznanie v sekcii Dokumentárny film (2. medzinárodný študentský filmový festival Fresh Film Fest Karlovy Vary, Česká republika), Grand Prix (8. medzinárodný festival študentských filmov a videí Kjóto, Japonsko); **Sila ľudskosti – Nicholas Winton** (r. Matej Mináč, 2003, SK/CZ) – Spirit Award (Pacific Jewish Film Festival San Antonio, USA); **66 sezón** (r. Peter Kerekes, 2003) – Cena za najlepšiu réžiu (Medzinárodný festival dokumentárnych filmov Punto de Vista Pamplona, Španielsko) a Cena za najlepší film – ex aequo s filmom **Dealer** (r. Benedek Fliegauf, 2004, HU) (2. festival východoeurópskeho filmu Baltyko-Balkan Paríž, Francúzsko).

Dobré meno slovenského filmu v zahraničí už tradične šíria filmy študentov FTF VŠMU v Bratislave. Medzi ocenenými boli napríklad hrané filmy **Noc v hoteli** – Cena študentov z Angers v kategórii Európske študentské filmy (17. Premiers Plans Festival D'Angers, Francúzsko), Cena za čierno-biely hraný film (2. festival čiernobielych audiovizuálnych diel Porto, Portugalsko), Strieborný OFF v kategórii Hraný film (3. medzinárodný filmový festival OFFensiva Wroclaw, Poľsko), Čestné uznanie poroty (10. medzinárodný filmový festival Miláno, Taliansko) – a **Prirodzená smrť** – Špeciálna cena poroty (3. medzinárodný študentský festival filmového umenia Balchik, Bulharsko), 1. miesto v kategórii Hraný film (Súťažná prehliadka študentských filmov Zlínsky pes 2005 – sprievodná akcia 45. medzinárodného filmového festivalu pre deti a mládež Zlín, Česká republika). Ocenenia získali i filmy **Kohútik jarabý** (r. Marian Tutoky, 2004) – Bronzová medaila (67. svetový festival amatérskych filmárov Blankenberge, Belgicko), **Tanečník** – Cena Sarasvati za študentského ducha (3. medzinárodný filmový festival Bali, Indonézia), **Z ulice** (r. Stano Petrov, 2004) – Bronzový medveď (33. festival národov Ebensee, Rakúsko), animovaný film **Lionardo Mio** – Cena DAMS za najlepší film (8. európsky festival filmových škôl Boloňa, Taliansko) a mnoho ďalších.

SLOVENSKÝ FILMOVÝ ÚSTAV

Slovenský filmový ústav (SFÚ) je jedinou národnou, podpornou, vedeckovo-výskumnou a archívnou inštitúciou v oblasti kinematografie na Slovensku. Člení sa na dve organizačné zložky – Filmový archív a Národné kinematografické centrum (NKC). Sústreďuje, uchováva, ochraňuje a sprístupňuje národné kinematografické dedičstvo. Je správcom filmového archívu špeciálneho významu, archivuje unikátne dokumentačné materiály, fotografie a plagáty, vykonáva práva výrobcu na šírenie a použitie slovenských filmových diel, vyrobených organizáciami vo výlučnej pôsobnosti štátu a obchodnou činnosťou zhodnocuje tieto práva. Súčasťou SFÚ je filmový archív, ktorý je v zmysle rozhodnutia MV SR archívom osobitného významu. Od roku 2001 je SFÚ členom Medzinárodnej federácie filmových archívov (FIAF). Od marca 2005 NKC zastrešuje oddelenie filmových podujatí, Audiovizuálne informačné centrum a edičné oddelenie SFÚ. Jeho hlavnou úlohou je sústreďovanie a poskytovanie komplexných informácií a služieb súvisiacich so slovenskou kinematografiou, propagácia a prezentácia slovenského filmu doma a v zahraničí. Súčasne je zodpovedný za vydávanie všeobecných a odborných filmologických publikácií a DVD slovenských filmov v rámci edičnej činnosti SFÚ, ako aj prezentáciu výsledkov edičnej činnosti, organizáciu slávnostných krstov a tlačových konferencií.

Na pôde SFÚ pracuje Audiovizuálne informačné centrum, ktoré zhromažďuje, spracúva a medzi slovenskými subjektmi distribuuje informácie, ktoré z oblasti audiovizie a prichádzajú na Ministerstvo kultúry SR alebo na SFÚ a sú určené odborníkom z oblasti slovenskej kinematografie a audiovizie. Všetky aktuálne a relevantné informácie sú voľne prístupné na internetovej stránke www.aic.sk. SFÚ poskytuje komplexné informácie a dokumentačné materiály o slovenskom filme, organizuje a spoluorganizuje filmové podujatia doma i v zahraničí, premieta slovenské archívne a umelecky náročné filmy v študijnom kine Filmotéka v priestoroch FK ic.sk (od apríla 2005 Charlie centrum) v Bratislave. Súčasťou SFÚ je jediná špecializovaná knižnica na Slovensku a videotéka. Edičné oddelenie SFÚ vydáva filmový mesačník Film.sk a publikácie v štyroch edíciách. Vydávanie slovenských filmov na DVD nosičoch sa stalo pravidelnou edičnou aktivitou SFÚ. Podrobné informácie o SFÚ sú na stránke www.sfu.sk.

Základnou úlohou SFÚ i v roku 2005 bola komplexná odborná starostlivosť o kinematografickú zložku národného kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky a v rámci nej najmä kompletná systematická záchrana a obnova filmových zbierkových fondov – ich prepis na digitálne a magnetické nosiče, odborná katalogizácia, informačno-obsahový popis a následné sprístupňovanie verejnosti. Zbierkový fond Filmového archívu predstavuje cca 70 000 kotúčov filmovej suroviny, z toho 43 927 kotúčov sloveník.

Hlavnou úlohou projektu informačného systému **SKCINEMA** je prechod na komplexné počítačové spracovanie archívnych, dokumentačných, knižničných a informačných fondov a s tým súvisiace kvalitnejšie a rýchlejšie poskytovanie služieb pre odbornú i laickú verejnosť. Ku koncu roku 2005 bolo spracovaných 49 088 záznamov. SFÚ sprístupňuje informácie o slovenských filmoch v rámci **1. slovenskej filmovej databázy** (www.sfd.sfu.sk).

SFÚ koordinoval prípravu slovenskej misie na medzinárodnom filmovom trhu v **Cannes 2005**. Slovensko malo v Cannes už po druhýkrát tretinový podiel v spoločnom česko-slovensko-poľskom prezentačnom pavilóne. Misiu spoločne organizovali Slovenská asociácia producentov v audiovizii (SAPA) a SFÚ.

Z edičných aktivít roku 2005 vydal SFÚ profil španielskeho režiséra **Pedra Almodóvara** dvojice mladých autoriek Viktórie Matákovéj a Petry Hanákovéj, monografiu **Juraj Jakubisko** autorskej dvojice Peter Michalovič a Vlastimil Zuska, tradičnú **Filmovú ročenku 2004** a v spolupráci so Slovenskou filmovou a televíznou akadémiou publikáciu **Kameraman Stanislav Szomolányi** a v spolupráci s Asociáciou slovenských filmových klubov (ASFK) brožúru **Malý zlatý fond kinematografie**. Dve čísla časopisu **Kino-Ikon**, vydávaného v spolupráci s ASFK, boli venované problematike archívneho a animovaného filmu.

Z propagačných materiálov vyšli napríklad dva bulletiny pri príležitosti slovenskej účasti na prezentačno-kontraktačnom veľtrhu na MFF Cannes 2005, a to **Slovak Film Guide 2005** a **Slovak Films 1993 – 2005**, ktoré užívateľovi poskytujú všetky potrebné informácie o slovenskej kinematografii a slovenskej filmovej tvorbe, ako aj kontakty na dôležité inštitúcie a organizácie slovenského audiovizuálneho prostredia.

V roku 2005 vydal SFÚ dva DVD nosiče so slovenskými filmami: reedíciu filmu režiséra Dušana Hanáka **Obrazy starého sveta** (1972) a celovečerný animovaný film Viktora Kubala **Krvavá pani**.

SFÚ bol koproducentom stredometrážneho filmu o režisérovi Elovi Havettovi **Slávnosť osamelej palmy**.

Akcie so slovenským filmom v zahraničí

Okrem organizovania a spoluorganizovania väčšiny domácich podujatí, spomínaných v kapitole Domáce festivaly, prehliadky a ceny (34), propagoval SFÚ slovenskú kinematografiu aj na filmových podujatiach v zahraničí. I v roku 2005 prevažovala aktivita v európskych teritóriách, pokračovala spolupráca na ďalších svetadieloch, rozšírila sa najmä prezentácia na ázijskom kontinente. Pokračovala spolupráca s USA a Kanadou.

Z troch rozsiahlych prehliadok 1. polroka sa koncom januára ako prvá konala retrospektíva filmov režiséra Juraja Jakubiska v talianskom Terste. Boli na nej uvedené všetky celovečerné filmy režiséra a niekoľko krátkometrážnych filmov. V českom Olomouci bola zorganizovaná rozsiahla profilová prehliadka ďalšieho významného slovenského režiséra Petra Solana. Súčasťou Dní slovenskej kultúry v Helsinkách bola prehliadka slovenských hraných aj dokumentárnych filmov. Slovensko bolo zastúpené i na viacerých festivaloch zameraných na členské štáty EÚ (Káhira, Alexandria, Moskva, Toronto, Soul, Thajsko, Juhoafrická republika, Brazília).

Výrazné zastúpenie malo Slovensko i na 40. MFF Karlovy Vary. Slovenské filmy boli uvedené v hlavnej súťaži (**Slnečný štát**, **Nepochovaný mŕtvy**) i súťaži dokumentárnych filmov (**My zdes**). Už tradične bohatá bola slovenská prítomnosť na Letnej filmovej škole v Uherskom Hradišti. Všetky novovzniknuté filmy boli uvedené

počas Slovenského dňa, ktorého sa zúčastnila aj početná delegácia tvorcov a filmových pracovníkov. Významným zahraničným podujatím bola v auguste retrospektíva filmov Dušana Hanáka v rámci Letnej filmovej akadémie v poľskom meste Zwierzynek. Bohaté bolo i slovenské zastúpenie v rámci prehliadky Třinecké filmové leto, doteraz známej ako Těrlické filmové leto. Širšia prezentácia slovenskej animovanej tvorby dostala priestor na Anifeste v českej Třeboni a festivale animovaného filmu v kanadskej Ottawe. Týždeň slovenského filmu sa konal v bulharskej Sofii, v nemeckom Frankfurte nad Mohanom a v maďarskom Szegede. Vôbec najvýznamnejším podujatím v roku 2005 bol Týždeň slovenského filmu v Pekingu, ktorý ako recipročné podujatie k prehliadke čínskych filmov v Bratislave z novembra 2004 ponúkol sedem slovenských a koprodukčných filmov. V novembri sa konala retrospektíva celovečerných aj krátkych filmov režiséra Dušana Hanáka na prestížnom festivale Golden Horse v Taipej. Produkcia posledných rokov bola uvedená v poľských Katowiciach pod názvom Nové slovenské kino a vo francúzskom meste Cran-Gevrier sa konal 5. ročník Festivalu slovenského filmu.

Zhrnutie podujatí so slovenským filmom v zahraničí v roku 2005

Počet podujatí: 77

Štáty: Bulharsko, Brazília, Česká republika, Čína, Egypt, Fínsko, Francúzsko, Chorvátsko, India, Indonézia, Juhoafrická republika, Južná Kórea, Kambodža, Kanada, Laos, Maďarsko, Malajzia, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Rusko, Španielsko, Tajvan, Taliansko, Thajsko – **27 štátov** (rovnako ako v roku 2004)

Mestá: Alexandria, Amstetten, Augsburg, Balčik, Bangkok, Barcelona, Berlín, Boskovice, Budapešť, Bukurešť, Brazília, Cieszyn, Cran-Gevrier, Český Tešín, Dillí, Durban, Edmonton, Frankfurt n. Mohanom, Helsinky, Chiang Mai, Jakarta, Johannesburg, Jyväskylä, Káhira, Kapské mesto, Krakov, Kuala Lumpur, Lisabon, Marseille, Mnichov, Montreal, Moskva, Olomouc, Ottawa, Paríž, Pécs, Peking, Penang, Phnom Penh, Phuket, Plzeň, Praha, Pretória, Rím, Szeged, Sofia, Soul, Taipei, Terst, Toronto, Toruň, Třeboň, Třinec, Uherské Hradište, Vancouver, Vientian, Wiesbaden, Winipeg, Záhreb, Zlín, Zwierzynek – **63 miest** (69 v roku 2004)

Najčastejšie uvádzané tituly: 66 sezón, Obrazy starého sveta, O dve slabiky pozadu, Slnecný štát

TELEVÍZIA

Peoplemetre, reality show, zmeny vlastníckych vzťahov, diskusie o postavení, pôsobení a spôsobe financovania verejnoprávnej televízie a pôvodné televízne seriály patrili k hlavným témam v roku 2005.

I v roku 2005 pôsobili na Slovensku traja celoplošní vysielatelia s dosahom na viac ako 80% populácie – verejnoprávna Slovenská televízia (ďalej STV) a súkromné televízie Markíza a JOJ. Trojicu dopĺňa spravodajsko-publicistická televízia TA3. Na Slovensku však bolo v roku 2005 celkovo registrovaných 6 vysielateľov multiregionálnej monotematickej programovej služby a 77 držiteľov licencií na regionálne alebo lokálne vysielanie.

Terestriálne je šírený signál STV, Markízy a JOJ. Na Slovensku sú spolu s TA3 dostupné i na základe zmlúv s jednotlivými káblovými operátormi. Satelitné vysielanie prostredníctvom družice Eurobird 1 sa skončilo 22. 9. 2005. V súčasnosti

sa programy STV, TV Markíza, TV JOJ a TA3 vysielajú z družice ASTRA 3A v programovom balíku Slovak Link. V zahraničí je oficiálne možné sledovať len TA3, ktorá je nekódovaná.

Tzv. peoplemetre – elektronické meranie sledovanosti televízií – boli na Slovensku zavedené v októbri 2004 a realizuje ich spoločnosť Taylor Nelson Sofres SK (TNS). Stali sa základom na objektívnejšie sledovanie pozícií jednotlivých subjektov. Dovtedy sa sledovanosť vyhodnocovala podľa prieskumov Denného kontinuálneho výskumu (DKV) STV a agentúry VISIO (Markíza). Po zavedení peoplemetrov sa ukázalo, že sledovanosť televízií je o niečo nižšia, ako sa predpokladalo.

V roku 2004 sa na slovenských obrazovkách objavil prvý projekt reality show **Dievča za milión** (JOJ), za ktorým stál čisto slovenský tím scenáristov, dramaturgov a STV začala vysielat' **Slovensko hľadá SuperStar**. Na ne v roku 2005 nadviazali reality show **Mojsejovci** a **Big Brother** (TV Markíza), **Miliónový tanec**, **VyVolení** (JOJ) a **Slovensko hľadá Superstar 2** (STV).

Zmeny vlastníckych vzťahov nastali v prvej slovenskej súkromnej celoplošnej televízii – Markíza. Jej rozhodujúcim vlastníkom sa stala medzinárodná spoločnosť CME. Televízia JOJ sa stala výlučným vlastníctvom slovenskej spoločnosti Grafobal Group. Ukončilo sa tak jej predchádzajúce prepojenie s českou televíziou Nova. Zatiaľ čo vďaka zmenám v programovej štruktúre podiel TV JOJ na trhu postupne rastie, kedysi dominantná pozícia TV Markíza sa pomaly oslabuje. Obe televízie majú predĺženú licenciu na televízne vysielanie o ďalších 12 rokov (JOJ od decembra 2005, Markíza od marca 2006).

Situácia vo verejnoprávnej **Slovenskej televízii** sa po krízovom období stabilizovala. Vzhľadom k tomu, že v súčasnosti prvý kanál Slovenskej televízie Jednotka (STV1) navonok pôsobí ako komerčný kanál, rozprúdili sa diskusie o postavení a pôsobení verejnoprávnej televízie a definícii významu verejnoprávneho vysielania. 1. 2. 2005 nadobudla účinnosť novela Zákona o Slovenskej televízii č. 16/2004 Z.z.. Novela zákona o televíznych a rozhlasových poplatkoch a Návrh zákona o digitalizácii vysielania, ktorého cieľom je upraviť podmienky pozemného digitálneho vysielania, by mali byť predložené v roku 2006.

Digitálne terestriálne vysielanie by sa malo na Slovensku začať v roku 2012. Od novembra 2005 do januára 2006 uviedli v Bratislave a Malackách do prevádzky tri digitálne televízne vysielateľe, vďaka ktorým sa vytvorila metropolitná synchronná digitálna sieť pokrývajúca zhruba 600 tisíc obyvateľov. Tí môžu prijímať štyri programy – STV1, JOJ, Markízu a TA3. Od roku 2004 sú v rámci pilotnej prevádzky digitálneho vysielania pokryté i lokality Košice, Banská Bystrica a Zvolen.

Pôvodná dramatická televízna tvorba je minimálna. V priebehu posledných desiatich rokov vzniklo päť seriálov, a ani osud dvoch najnovších, ktoré zhodou okolností v septembri 2005 začali vysielat' TV Markíza (**Medzi nami**) a STV (**Rodinné tajomstvá**), nenaznačuje, že by slovenský divák túžil po takomto pôvodnom seriáli. TV Markíza vyrobila pilotný diel a 148 epizód prvej série seriálu **Medzi nami** (148. diel bol odvysielaný 30. 4. 2006). STV zatiaľ nakrútila 34 epizód seriálu **Rodinné tajomstvá** (1 epizóda v dĺžke 26 minút). Okrem toho vznikol v roku

2005 v STV i hraný televízny film **Ticho** o mužovi, ktorý hľadá cestu k svojim odcudzeným deťom a manželke.

V roku 2005 vzniklo v STV 14 stredometrážnych a celovečerných dokumentov – **...a čakalo ich peklo** (r. Milan Milo), **Beethoven a Slovensko – Čo zamlčal Schindler o skladateľovi** (r. Blažena Hončarivová), **Dolný tok Váhu** (r. Ľudovít Hanák), **Mednyánszky** (r. Vladimír Štric), **Mesto lietajúcich slov** (r. Martina Diosi), **Mojich prvých 75... Egon Bondy** (r. Martin Hanzlíček), **Rozhovory s otcom** (r. Ján Šuda), **Sila emócie** (r. Ján Oparty), **Slováci na bojiskách** (r. Milan Milo), **Slovenský sen** (r. Jaro Vojtek), **Spievajme, Slováci** (r. Ivan Hansman), **Svedectvá 1945 – 1948** (r. Ľuboš Midriak), **Veľké jasovské dobrodružstvo** (r. Milan Homolka), **Vôľa a predstava manželov Andrassyovcov** (r. Alois Ditrich) a 17 krátkometrážnych dokumentov.

TV Markíza sa v spolupráci so zahraničnou spoločnosťou Bavaria Media a ďalšími poprednými európskymi televíziami podieľala na výrobe filmov **Tunel smrti** (r. Dominique Othenin-Girard) a **Pirátovo srdce** (r. Miguel Alexandre). Z domácej tvorby vyrobila hraný film **Osobná chyba** a dokumentárne filmy **Vôňa Kuby**, **Mexiko**, **Smrtiaca vlna**, **Clandestino**, **Rodoské impresie**, **Slovenská misia** a cyklus dokumentárnych filmov **Tucet '04**.

Televízne filmy získali v roku 2005 niekoľko ocenení: **Človečina** – dva Igrice a štyri Prémie Slovenského filmového zväzu, Únie slovenských televíznych tvorcov a Literárneho fondu; **Malí bojovníci** (r. Martina Saková) – Čestné uznanie za dokumentárny program – 18. Prix Danube Bratislava; **Miluj blížneho svojho** – Igric v kategórii Filmová a televízna dokumentárna tvorba a Višegrádska cena (udelená počas 7. medzinárodného festivalu o ľudských právach Jeden svet Praha 2005); **Vízie z Inferna** – Zvláštne uznanie poroty a Čestné uznanie poroty F.I.C.C. – 13. MFF Art Film Trenčianske Teplice. TV Markíza bola zatiaľ ako jediná slovenská televízia nominovaná na medzinárodnom festivale 45. Zlatá ruža 2005 v Lucerne v kategórii Reality show s reláciou **VILomeniny** a na 26. Emmy Awards 2005 v oblasti spravodajstva a dokumentárnej tvorby bol príspevok Summit Bush – Putin nominovaný v kategórii Mimoriadne správy. Zlatica Puškárová, moderátorka a členka autorského tímu relácie, prevzala na slávnostnom vyhlásovaní výsledkov Dekrét za výnimočný prínos do svetovej žurnalistiky v kategórii Mimoriadne správy. A riaditeľ STV, Richard Rybníček, sa stal víťazom ankety týždenníka Trend Manažér roku 2005.

V roku 2005 TV Markíza odvysielala 1084 filmových titulov, z toho 634 americkej, 374 európskej, 21 slovenskej a 55 inej proveniencie. TV JOJ odvysielala 1 100 filmov, z toho 645 americkej, 320 európskej, 84 slovenskej a 61 inej proveniencie.

Vývoj priemerných mesačných podielov na slovenskom TV trhu (24 hodín a prime time)

Časové pásma	Dátumy	Podiel (v %)							
		Jednotka	Markíza	TV JOJ	TA3	Dvojka	České TV	Maďarské TV	SK/CZ káblové TV
Celý deň	Január 05	20,9	34,9	12,5	1,2	4,2	10,9	8,5	4,3
	Február 05	21,6	34,1	11,8	1,2	4,8	10,8	8,8	4,4
	Marec 05	20,7	33,2	12,3	1,1	6,3	11,1	8,3	4,5
	Apríl 05	20,3	33,5	11,9	1,9	6,9	10,8	7,6	4,4
	Máj 05	16,6	33,1	11,7	1,1	9,8	11,0	7,8	6,2
	Jún 05	18,5	32,7	13,7	1,2	4,7	10,7	8,1	7,2
	Júl 05	19,5	29,2	13,7	1,4	5,3	11,6	8,8	7,5
	August 05	18,6	29,8	14,3	1,6	5,6	11,6	8,2	7,1
	September 05	17,3	29,3	16,0	1,5	5,7	12,3	8,0	7,0
	Október 05	17,7	27,7	19,9	1,2	4,8	11,5	7,7	6,4
	November 05	18,9	27,3	19,9	1,2	5,1	11,4	7,6	5,7
	December 05	19,8	28,5	19,2	1,3	5,4	11,6	7,7	4,0
	1.1.2005 až 31.12.2005	19,3	31,2	14,7	1,3	5,7	11,3	8,1	5,6
	Prime Time (19:00 - 22:00)	Január 05	23,1	38,0	12,8	0,7	2,9	10,4	7,9
Február 05		25,6	35,9	12,6	0,7	3,7	9,7	7,9	2,5
Marec 05		23,5	35,4	13,0	0,7	5,4	10,1	7,8	2,7
Apríl 05		22,4	36,4	12,7	1,0	6,0	9,8	7,2	2,6
Máj 05		18,1	35,8	12,5	0,7	8,8	10,4	7,5	4,4
Jún 05		19,4	36,8	13,9	0,8	4,2	9,9	7,5	5,2
Júl 05		20,1	31,3	15,3	1,0	4,5	11,9	8,5	5,4
August 05		18,6	31,0	16,3	1,1	5,6	11,9	8,1	5,0
September 05		19,4	29,8	17,5	0,9	4,9	12,3	7,9	5,1
Október 05		20,3	26,7	22,3	0,8	4,1	11,1	7,6	4,7
November 05		21,9	26,8	22,0	0,7	4,1	10,8	7,3	4,1
December 05		20,7	29,9	21,7	0,7	4,4	10,9	7,5	2,5
1.1.2005 až 31.12.2005		21,3	32,9	16,1	0,8	4,8	10,7	7,7	3,8

Zdroj: PMT/TNS SK

Najsledovanejšie filmy za obdobie od 1.1. do 31. 12. 2005

Názov	Stanica	Dátum	Deň v týždni	Počiatkový čas	Trvanie	Sledovanosť (v %)
Tri oriešky pre Popolušku (CZ, 1973)	Markíza	1.1.2005	Sobota	17:21:00	01:25:27	29,3
Tri oriešky pre Popolušku (CZ, 1973)	Markíza	24.12.2005	Sobota	19:02:37	01:29:11	27,0
Hrbáč Lagardére (FR, 2003)	Markíza	6.1.2005	Štvrtok	20:00:00	02:31:42	26,8
Vždy budem v tvojej blízkosti (FR, 2004)	Markíza	26.2.2005	Sobota	20:05:39	02:13:27	21,6
Kameňák (CZ, 2003)	Jednotka	4.3.2005	Piatok	20:13:46	01:40:39	21,1

Zdroj: PMT/TNS SK

Najsledovanejšie slovenské filmy za obdobie od 1.1. do 31. 12. 2005

Názov	Stanica	Dátum	Deň v týždni	Počiatkový čas	Sledovanosť (v %)
Ticho (2005)	Jednotka	28.12.2005	Streda	20:07:30	10,7
Soľ nad zlato (1982)	Markíza	6.1.2005	Štvrtok	10:25:13	10,6
Jánošík I. (1962)	TV JOJ	9.1.2005	Nedeľa	14:42:26	9,1
Jánošík II (1963)	TV JOJ	16.1.2005	Nedeľa	14:37:10	8,9
Stratená dolina (1976)	Markíza	1.5.2005	Nedeľa	16:52:08	6,9
Pásla kone na betóne (1982)	Markíza	29.5.2005	Nedeľa	16:56:39	6,7

Zdroj: PMT/TNS SK

SPRÁVA O STAVE SLOVENSKEJ AUDIOVÍZE V ROKU 2005

Vydavateľ: MEDIA Desk Slovensko – Slovenský filmový ústav

Autor: Miroslav Ulman

Editori: Silvia Klasová, Vladimír Štric

Grafický dizajn: Stanislav Stankoci – Mistral Art

Text neprešiel jazykovou úpravou.

Kontakt:

MEDIA Desk Slovensko

Grösslingová 32

811 09 Bratislava

Telefón: +421-2-5263 6935

Fax: +421-2-5263 6936

E-mail: info@mediadesk.sk

www.mediadesk.sk